

Nr. 5 (40)
MAIJS 2005

Dundadadznieks

Dundagas pagasta padomes izdevums

3. lpp. Zemes tirgus Dundagā.

4. lpp. Barons atsūtījis puscūku, lai rentnieks ātrāk izveseļotos.

5. lpp. “Komunisms man saistījās ar konfekšu plauktiem veikalos — katrs ņems tās un tik daudz, cik tajā brīdī vajadzēs.”

6. lpp. Deputāti Dānijā. Aldona Zumberga ceļojuma piezīmes.

7. lpp. Izlaidumus ieskandina Mākslas un mūzikas skola.

Lībiešu senatne sniedz roku tagadnei

Jau trešo reizi pils svinēja svētkus. Šogad 14. maijā.

Saulaino dienu ievadīja Dundagas jaunākās paaudzes koncerts ar dziesmām un dejām. Turpinājums — lībiešu zīmē. Pils svētki reizē bija arī Latvijas Sabiedrības integrācijas fonda Eiropas Savienības Phare programmas *Sabiedrības integrācijas veicināšana Latvijā* līdzfinansētā projekta *Līvu kultūrvides elementu kopšana Ziemeļkurzemes amatniecībā un ainavā* noslēgums. Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta Lībiešu (līvu) nodaļas vadītāja Vija Virtmane izteica atzinību un prieku, ka lībiešus neaizmirst. Vēl vairāk — par seno tautu ir interese, un ar šo unikālo kultūru tiek iepazīstināti līdzilvēki.

Pils pagalmā par lībiskas gaisotnes radīšanu rūpējās lībiešu ansamblī *Līvlist* no Rīgas, *Rāndalist* no Ventspils un *Laula* no Kolkas, papildinot pagalmā izmitinājušos amatniekus, kas izrādīja savas praktiskās iemaņas. Ikviens varēja iemēģināt roku jostas aušanā pie Gunitas Tropiņas, kam nebija bail trāpīt ar nazi pirkstā, varēja lūkot pagrebt karoti pie kokamatniekiem Ģirta Freiberga un Tāļa Frišenfelda. Smalko darbu meistari saulei un apmeklētājiem rādīja pavasara krāsās darinātās galda sedziņas, grāmatzīmes ar tuvējo piekrastes ciemu nosaukumiem un pat lielas tamborētas gultas segas. Iespēju iegādāties dažādas mantas svētku apmeklētāji izmantoja kūtri, izņemot grāmatzīmes un koka karotītes. Cenas esot par augstu. Viena no pārdevējām gan ieteica kaulēties. Diemžēl to latvieši nepieprot.

Pils izstāžu zālē tika atklāta izstāde *Lībiešu senlietas un jaunlietas*. Tajā varēja apskatīt pavisam nesen piekrastes lībiešu mājās izmantotas lietas. Dažas no tām lieto joprojām, pie-

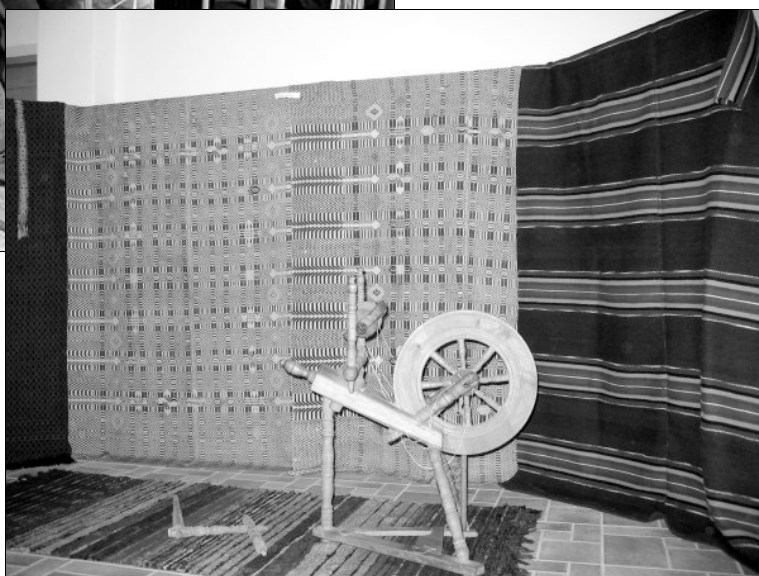
mēram, 19. gadsimtā austu gultas segu, tajā pašā laikā taisītu krūzi un krēslu. Mūsdienās gan vairs neiz-

- Meitenes pils sētā pie Gunitas Tropiņas iemēģināja roku prievīšu aušanu.
- Izstāžu telpās joprojām košus lībiskos krāsu salikumus izrādīja jau krietni vecas gultas segas.

manto sviesta ķēni, veļas rulli vai susekli, taču viesiem no pilsētām tie šķiet paši saistošākie. Izstādē varē-

jām novērtēt arī jauno keramikas mācekļu darbus. Entuziastus skolot, krietni papūlējusies mūsu māksliniece Velga Eizenberga. Pils diena paies, bet šo izstādi ikviens varēs apskatīt visu vasaru. Liels paldies atsaucīgajiem iedzīvotājiem, kas senlietas sarūpēja! Bija aplūkojama arī izstāde *Dundaga cauri gadsimtiem* — paliekoša ekspozīcija, kas ik-

Redaktora ziņa

Vai nulle ir mūsu cipars?

Šķiet, Ojārs Vācietis kādreiz ar rūgtu ironiju jautāja, vai nulle ir mūsu cipars. Rakstot par Dundagas ciemiem, maijā pirmo reizi sastapos ar gadījumu, ka pašvaldības datu bāzē iepretī sadaļai *Iedzīvotāji* ir skaitlis 0. Protams, skumīgi. Tur, kur kādreiz kūsājusi dzīve, palikusi tikai klusā daba ar nojausmu par bijušajiem likteņiem. Bet savādi — tieši izmirušā Upenieku ciema dzīvesvāstiem pēdas meklējot, sastapos ar gana daudzziem patiesi atsaucīgiem cilvēkiem. Tas iepriecina. Liels paldies visiem!

Ar *nulles tēmu* sasaucas arī raksts par zemes tirgu (3. lpp.). Tautsaimnieciskais stāvoklis reizēm liek vecajiem īpašniekiem un mantiniekiem izšķirties par galēju soli — pārdot savu tēvutēvu īpašumu. It kā jau tirgus

brīvības apstākļos nebūtu daudz ko piebilst, un tomēr... Cik daudz Dundagas vairs pieder dundadzniekiem?

Tā atkal būtu bēdīgā nots. Bet turpat Attīstības nodaļas ziņojumā par vietējās iniciatīvas grupas izveidi rodama zināma cerība. Zinot šīs nodaļas speciālistu lietpratīgo ķērienu, gribas cerēt, ka vietējās iniciatīvas grupai izdosies ne tikai kādu vezumiņu iekustināt, bet līdzēt arī uz priekšu un pat līdz galam aizvilkt. Vispārības labā, lai cik tas nedomēri izklausītos.

Uzrakstīju šo uz paskatījos avīzes pasītē. Hm, arī šis *Dundadznieka* laidniens ar 0 galā. Kāda sakritība! Par laimi, priekšā tomēr četrinieks. Tad varbūt nulle vēl nav mūsu cipars?

Alnis Auziņš

Jūnija

4. VI vidusskolas stadionā *Lāsēna Volejbumps 2005*

4. VI plkst. 19.00 Dundagas parka estrādē *līnijdeju festivāls*. Uzstājas Aizputes, Dundagas, Kolkas, Kuldīgas, Laucienas, Mērsraga, Piltenes, Spāres, Valdemārpils, Ventspils un *Evita* deju grupas.

12. VI Dundagas parka estrādē *Kurzemes novada pirmsskolas bērnu deju kolektīvu 5. koncertfestivāls Es mācēšu danci vest*. Plkst. 13.00 gājiens no vidusskolas uz estrādi, plkst. 13.30. koncerts

18. VI Dundagas parka estrādē *tautas mūzikas svētki Ro, muz'kant'spēlel*. Plkst. 10.30 pilskunga un pilskundzes sveiciens pils pagalmā, plkst. 15.15 — 17.00 *Dundaga skan!* — muzicēšana Dundagas ielās, plkst. 18.30 svētku gājiens no vidusskolas uz estrādi, plkst. 19.00 koncerts. Programmu vada Velta Skurstene, piedalās kolektīvi no Andrupenes, Kārsavas, Limbažiem, Pastendes, Rīgas, Rucavas, Tukuma, Valmieras un ciemiņi no Šveices. Plkst. 22.00 *Žaļumballe*. Spēlē *Sestā jūdze*, ieeja Ls 1.

vienu aizvadīs no pils pirmssākumiem līdz mūsdienām.

Pēcpusdienā projekta noslēguma seminārā piedalījās lībiešu ansamblu un Lībiešu biedrības pārstāvji, lībiešu lietu speciālisti, projekta dalībnieki, kā arī citi interesenti. Runāja par projektā sasniegto un paveikto, par nākotnē darāmo. *Līvlist* dedzīgā dziedātāja Ausma Liepa uzsvēra, ka lībiešu valodas un kultūras iedzīvināšana jāsāk ar jauniešiem un bērniem, jo viņi visātrāk aizraujas. To dziedātāja secinājusi pēc lībiešu nometnēm, to varēja vērot arī pils pagalmā, kur tieši mazie apmeklētāji bija visieinteresētākie. Klātesošie iepazinās arī ar projektā tapušajiem bukletiem: *Lībiskais līdzās, Podniecība Dundagā, Kokamatniecība Dundagā, Lībiešu drānas Dundagas pusē* un *Zvejniecība lībiešu ciemos*.

Dienas noslēgumā Lielvārdes tautas teātra izrāde — Mārtiņa Zīverta *Minhauzena precības*. Liels spēles prieks, krāšņi 18. gadsimta tērpi, atzīstams tēlotāju varējums. Īpaši jāuzteic Jakobīnes, Minhauzena un Nariškina lomu atveidotāji. Aplausi liecināja, ka neviens skatītājs nav vilies.

Pēc svētkiem par iespaidiem apjautājāmies pils saimniecei Andai Felšai. — Salīdzinot visas trīs

reizes, visspilgtāk atmiņā iegūluši pirmie pils svētki ar rūķīšiem, krāsainiem tērpiem un renesanses koncertu. Šoreiz uzsverām lībiskā klātbūtni. Varbūt nedaudz pietrūka rošības tirdziņā (bet kurš tirgotājs brauks, neredzot iespēju nopelnīt?), mazliet vairāk gribējās spēles lībiešu ansamblu izpildījumā (bet cik daudz bija to, kas būtu gatavi līdzdarboties?). Iepriecināja ļoti labā izrāde un saulainais laiks.

Pamazām jāgudro par nākamo Pils dienu, jādomā kas jauns.

*Una Upīte un Alnis Auziņš
Guntas Abajas foto*

Mēneša jautājums

Gadu dzīvojam Eiropas Savienībā. Ko esam guvuši, kas no cerētā nav piepildījies?

Edvīns Zemtiņš, pensionārs

Līdz šim esam izjutuši tikai norādījumus. Neesam gatavi izpildīt ES prasības, un mūsu ierēdņi arī pārspīlē. Tie ir mūsi. Plusus tiešām nesaņem. Brīvajā tirgū mazajai Latvijai grūti iespiesties, drīzāk iespiedīsies pie mums. Pagaidām vairāk jūtam negatīvo, cenu kāpumu. Jācer uz labāku un jāgaida.

Kārlis Kantsons, 12. klases skolēns

Zemniekiem ir krietni lielāks atbalsts. Piemēram, tehniku var nopirkt par hektārmaksājumiem. Tas ir liels atspaidis, var ar daudz lielāku vērienu saimniekot. Domāju, ka arī uzņēmējiem ir lielākas iespējas, kaut vai projektu īstenošanā. Nepatīkamāks — milzīgā inflācija, arī degvielas cenu kāpums. Kopumā jāteic — bija vērts iestāties, jo nevar būt sliktāk kā bija. Būs vai nu labāk, vai vismaz cītāk.

Una Upīte un Alnis Auziņš

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 25. aprīlī

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem *Upīši* (15,8 ha) un *Skujas* (18,3 ha).

► Projektēšanas darbi

Atļāva izstrādāt tehnisko projektu saimniecības ēkas būvniecībai Cirstes ciema *Mežlidumos*. Atļāva īpašumam *Strazdiņi* uzsākt ražošanas ēku projektēšanas darbus un īpašumā *Ezeriņi* izstrādāt tehnisko projektu pirts būvniecībai.

► Zemes transformācija

Atļāva īpašumā *Matisoni Austrumnieki* 1 ha krūmu zemes transformēt meža zemē.

► Ugunsdrošība pili

Februārī pilī un tās teritorijā notika kompleksā ugunsdrošības pārbaude. No Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta saņemts priekšraksts, kurā norādīti likuma un *Ugunsdrošības noteikumu* prasītie pasākumi. Lai tos visus izpildītu, vajag papildfinansējumu. Ugunsdzēšamo aparātu iegādei un esošo aprātu pārbaudei nepieciešami apšuveni Ls 250, pils bēniņos ugunsdrošajā sienā durvju iebūvei — Ls 210. Priekšrakstā tiek prasīts ierīkot automātisko ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes iekārtu. 2005. gada pieteikumu *Dundagas pils energoefektivitātes paaugstināšana un ugunsdzēsības signalizācijas ierīkošana* Valsts investīciju programmai noraidīja. Tas iesniegts

atkārtoti 2006. gadam. Projektā aplēstā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes iekārta maksā Ls 20 330. Ja 2006. gadā no Valsts investīciju programmas līdzekļus nepiešķirs, vajadzīgo summu plānos 2006. gada pašvaldības budžetā.

► Informācijas tehnoloģijas bibliotēkā

Valsts aģentūra *Kultūras informācijas sistēma* projekta *Dundaga un dundadznieki internetā* īstenošanai piešķīrusi Ls 3906. Par tiem iegādāti 3 datoru komplekti, bibliotēku programma *Alise*, ierīkots datortīkla un interneta pieslēgums. Padome piešķīra Ls 695 līdzfinansējumu mēbelēm, aprīkojumam un drošības būvdarbiem.

► Saistošie noteikumi

Pieņēma saistošos noteikumus Nr. 2 *Pašvaldību nodeva atpūtnieku un tūristu uzņemšanai Dundagas pils Jauņiešu mītnē*.

► Līgums ar SIA *Kopideja*

Nolēma ar SIA *Kopideja* slēgt nomas līgumu par bezvadu interneta piekļuves punkta aparatūras izvietošanu uz Dundagas ūdenstorņa A. Upīša ielā.

► Individuālā darba atļaujas

Atļāva nodarboties ar individuālo darbu: Jānim Ēķinam-Eichem ar zaļumsaimniecības pakalpojumiem, Zanei Vikštremai ar pārvaldnieces pakalpojumiem Mednieku namiņā.

► Zemes piešķiršana lietošanā

Saskaņā ar likuma *Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos* 2. pantu un ie-

sniegtajiem pieprasījumiem piešķīra pastāvīgā lietošanā 1 ha zemes saimniecības *Mēles* veidošanai.

► Zemes lietošanas mērķa noteikšana

Noteica īpašumam *Vidales iela* 3 zemes lietošanas mērķus: vienģimeņu, divģimeņu dzīvojamo māju apbūve (NĪLM kods 0601) — 0,067 ha; pārējā lauksaimnieciskajā ražošanā izmantotajā zeme (kods 0105) — 0,233 ha.

► Nosaukumu piešķiršana

No īpašuma *Liepu iela* 2 atdalāmai 5,5 ha zemei piešķīra nosaukumu *Liepmeži*, no *Mazkadiķiem* atdalāmai 3,1 ha zemei — *Aivari*.

► Pašvaldības īpašumu lietas

Pašreiz pagasta bilancē ir 250 īpašumi. No tiem zemesgrāmatā reģistrēti 36 (galvenokārt privatizācijai nodotās dzīvojamās mājas). 2005. gada budžetā paredzēti Ls 2000 īpašumu kārtošanai. Par šo summu būtu iespējams noformēt apmēram astoņus īpašumus. Attīstības nodaļa ir sagatavojusi to īpašumu sarakstu, kuri būtu noformējami vispirms. Saskaņā ar aptuvenām izdevumu tāmēm, lai visu paredzēto šogad varētu izpildīt, būtu nepieciešami Ls 3860. Nolēma, precizējot budžetu, palielināt izdevumus īpašumu kārtošanai.

► Slūžu namiņa remonts

Projekta *Līvu kultūrvides elementu kopšana Ziemeļkurzemes amatniecībā un ainavā* ietvaros nolēma ar SIA *Dundaga* slēgt telpu izmantošanas līgumu par namiņu pie slūžām Talsu ielā 2. Ēkai plānots izremontēt iekštelpas un atjau-

not jumta segumu.

► Izrakteņu ieguves atļauja

Atļāva SIA *Talsu meliorators* izstrādāt Vidales smilts-grants karjerā 10 000 m³ grants.

► Ielu apgaismojuma tīkls

Nolēma slēgt pirkuma līgumu ar VAS *Latvenergo* par DET īpašumā esošo ielu apgaismojuma tīklu Dundagas ciemā iegādi. Pirkuma summa tā atlikusī bilances vērtība Ls 15.

► Pašvaldības — PVN maksātājs

Finanšu speciāliste Inguna Klēvere informēja, ka pagasta padomes maksas pakalpojumi gadā pārsniedz Ls 10 000 un ka līdz ar to likuma *Par pievienotās vērtības nodokli* 3. pants prasa pašvaldībai reģistrēties kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājam. Nolēma ar 01.07.2005. stāties PVN maksātāju uzskaitē.

► Tirdzniecības atļauja

Atļāva PKS *Dundaga* veikt mazumtirdzniecību ar tabakas izstrādājumiem veikalā *Pienenīte* E. Dinsberga ielā 1.

► Kultūras pasākumi jūnijā

Apstiprināja 12. jūnija Kurzemes novada pirmsskolas bērnu deju kolektīvu koncertfestivāla *Es mācēšu danci vest* un 18. jūnija Latvijas Tautas mūzikas svētku darba grupu un iepazīnās ar pagasta padomes izdevumu tāmi.

► Finansējums karatē sacensībām

Nolēma piešķirt 50% no lūgtās summa Jāņa Baumaņa dalībai Eiropas jauniešu karatē sacensībās Zalcburgā (Austrija) no 13. līdz 21. jūnijam.

► Finansējumu *GLOBE* nometnei

Nolēma atbalstīt 2 vidusskolas skolēnu piedalīšanos starptautiskajā vides

izpētes programmas *GLOBE* nometnē Sāremā salā (Igaunija) no 8. līdz 12. augustam, piešķirot trešdaļu nepieciešamā finansējuma.

► Dzīvokļu jautājumi

Iepazinās ar 9 lūgumiem piešķirt apdzīvojamo platību un ar pagasta sociālā dienesta veiktās dzīvesvietas apsekošanas aktiem.

Nolēma izīrēt dzīvokli *Lauciņos*, apsekot 9. dzīvokli *Baltajā skolā* un novērtēt tā stāvokli un ņemt dzīvokļa piešķiršanas rindā vienu II grupas invalīdu. 7 dzīvokļu lūgumus noraidīja.

► Vēlēšanu komisija

Darbam Dundagas pagasta vēlēšanu komisijā saņemti 10 pieteikumi. Atsevišķi balsojot par katru kandidātu, pagasta vēlēšanu komisijā tika ievēlēti (iegūto balsu secībā): Inguna Klēvere, Rita Podkalne, Sandra Kokoreviča, Gatis Ralle, Inita Kojro, Baiba Tendere un Andris Kojro.

► Administratīvā komisija

Apstiprināja Dundagas pagasta Administratīvo komisiju: Dace Kurpniece, Daina Dēvita, Dace Bergmane, Raimonds Pudulis un Vitālijs Nazarovs.

► Tiesu piesēdētāju vēlēšanas

Uz izsludināto pieteikšanos tiesu piesēdētāju amatam saņemti 2 pieteikumi. Par tiesu piesēdētājiem Talsu rajona tiesā ievēlēja Austri Kristapsonu un Aldonu Zumbergu.

Tā kā no Dundagas pagasta ir jānodrošina 5 rajona tiesas piesēdētāji un 1 apgabaltiesas piesēdētājs, tad noteica pieteikšanās termiņa pagarinājumu līdz 29.05.2005.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Akcīzes nodokļa atmaksa lauksaimniecības produkcijas ražotājiem

Akcīzes nodokli atmaksā par viena hektāra lauksaimniecībā izmantojamās zemes (arī kultivēto ganību un pļavu) apstrādei izlietotajiem **100 litriem** dīzeļdegvielas gadā. Par **1 litru** dīzeļdegvielas 2005. gadā atmaksā **Ls 0,164**.

Nodokli atmaksā lauksaimniecības produkcijas ražotājam, ja 1) tas Valsts ieņēmuma dienesta (VID) teritoriālajā iestādē ir reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs; 2) tā īpašumā vai pastāvīgā lietošanā ir piešķirta zeme, par kuras izmantošanu nav noslēgts nomas līgums; 3) tas zemi nomā saskaņā ar attiecīgu līgumu.

Pašvaldībai katru gadu līdz 10. janvārim (MK 06.04.2004. noteikumi Nr.247 *Kārtība, kādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem atmaksājams akcīzes nodoklis par dīzeļdegvielu*) jāiesniedz VID teritoriālajā iestādē apliecināta izziņa par visu lauksaimniecības produkcijas ražotāja īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošo (uz 1. janvāri) zemes platību, ja tā pārsniedz 1 ha.

Ja mainījies lauksaimniecībā izmantotās zemes platība vai par zemes īpašnieku, pastāvīgo lietotāju vai nom-

nieku ir kļuvis cits lauksaimniecības produkcijas ražotājs, attiecīgā pašvaldība informāciju precizē.

Ja zemes platībai ir mainījies zemes īpašnieks, pastāvīgais lietotājs vai nomnieks, jaunajam zemes īpašniekam, pastāvīgajam lietotājam vai nomniekam akcīzes nodokli atmaksā atbilstoši likumā noteiktajai normai, ņemot vērā summu, kas samaksāta iepriekšējam zemes īpašniekam, pastāvīgajam lietotājam vai nomniekam.

Ja zemes lietotāja apstrādātā lauksaimniecībā izmantojamā zeme atrodas vairākos rajonos, tad akcīzes nodokļa atmaksu viņš saņem tajā rajonā, kur apstrādātā zeme atrodas.

Atmaksātā akcīzes nodokļa summa ieņēmumu un izdevumu uzskaites reģistrā jāuzrāda ieņēmumos.

Ja ir citu nodokļu parādi, tad atmaksājamo akcīzes nodokli novirzīs nodokļu parādu segšanai.

Jāievēro — par iegādāto dīzeļdegvielu **nedrīkst norēķināties skaidrā naudā**, bet tikai ar kredītiestāžu starpniecību, pārskaitot naudu no degvielas pircēja konta uz degvielas pārdevēja

kontu. Naudas pārskaitījumam par pamatu kalpo pārdevēja izsniegts rēķins. Maksājuma dokumentā obligāti jānorāda rēķina numurs un datums, saskaņā ar kuru pārskaitījumu veic.

Ja dīzeļdegvielu iegādājas **piemājas saimniecības īpašnieks — fiziska persona**, tad norēķinus par iegādāto degvielu drīkst veikt arī bez pārskaitījuma, iemaksājot naudu degvielas pārdevēja bankas kontā.

Tāpēc, pirms iegādājas dīzeļdegvielu, par kuru pieprasīs akcīzes nodokļa atmaksu, ieteicams izvēlēties, no kura degvielas tirgotāja degvielu pirkt, un vienoties ar šo uzņēmumu par dīzeļdegvielas iegādes un samaksas noteikumiem.

Dīzeļdegvielas iegādi apliecinošs dokuments ir:

● mazumtirdzniecībā — degvielas uzpildes stacijās — elektroniskā kases aparāta (EKA) čeks,

● vairumtirdzniecībā — stingrās uzskaites preču pavadzīme — rēķins degvielai.

Samaksu apliecinošs dokuments ir: 1) maksājuma uzdevums, 2) fiziskām personām tas var būt arī skaidrās naudas iemaksas orderis pārdevēja bankas kontā.

VID teritoriālajā iestādē iesniedz-

mentus, jāiesniedz noteikta parauga iesniegums par audžuģimeņu statusa piešķiršanu, kā arī ārsta izziņa par veselības stāvokli;

● bāriņtiesa (pagasttiesa) mēneša laikā izskata dokumentus, izpēta audžuģimenes statusa pretendentu dzīves apstākļus, kā arī viņu motivāciju un spējas audzināt bērnu;

● bāriņtiesa (pagasttiesa) sniedz atzinumu par audžuģimenes statusa pretendentu piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai;

● audžuģimenes statusa pretendenti bez maksas noklausās mācību kursu. Mācības rīko pēc iespējas tuvu dzīvesvietai, grupā jābūt ne mazāk par

mie dokumenti

1. Iesniegums ar lūgumu atmaksāt akcīzes nodokli. Iesnieguma veidlapa saņemama klientu zālē. Iesnieguma veidlapā jā sareģistrē visi dīzeļdegvielas iegādi apliecināši dokumenti.

2. Dīzeļdegvielas faktisko iegādi apliecināši dokumenti: 1) vairumtirdzniecībā iegādātai dīzeļdegvielai preču pavadzīmes — rēķini degvielai; 2) degvielas uzpildes stacijās iegādātai dīzeļdegvielai — EKA čeki un rēķins samaksai. Rēķinā norādītajam degvielas daudzumam jā sakrīt ar čeka norādīto izņemtās degvielas daudzumu.

Dokumenti jābūt noformētiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām. EKA čekā obligāti jābūt iedrukātam pircēja nosaukumam un nodokļu maksātāja reģistrācijas numuram.

1. Samaksu apliecināši dokumenti.

2. Degvielas uzpildes stacijas izdots izraksts, kas apliecina laika periodā iegādātās degvielas daudzumu, ja degvielas iegādei izmantota degvielas karte, un samaksu apliecinošs bankas izraksts.

3. Pašvaldības izziņa par lauksaimniecības produkcijas ražotāja īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošo zemes platību, ko faktiski izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai.

Izziņā norāda, ka konkrētajam lauksaimniecības produkcijas ražotājam nav pašvaldības budžetā iemaksājamo nodokļu parāda, vai arī norāda nodokļu parāda apmēru, ja tāds ir.

4. Ieņēmumu un izdevumu uzskaites reģistrs, kurā uzrādīti ieņēmumi un izdevumi. Ieņēmumos jāuzrāda arī pašpatēriņš, t. i., pašu ražotā produkcija, kuru savām vajadzībām izlietojis īpašnieks un viņa ģimenes locekļi. Ja neuzrāda uzskaites reģistrā ieņēmumus un izdevumus, akcīzes nodokli neatmaksā. Šis nosacījums neattiecas uz juridiskām personām.

Iesniegumus par dīzeļdegvielas atmaksu var iesniegt ne biežāk kā reizi mēnesī, bet par iepriekšējo gadu — ne vēlāk kā līdz nākamā gada 15. janvārim. Akcīzes nodokļa atmaksu var atteikt. VID iestāde ir tiesīga neatmaksāt akcīzes nodokli, ja 1) juridisko un fizisko personu uzrādītie dokumenti (preču pavadzīmes — rēķini degvielai, rēķini un EKA čeki), kas apliecina dīzeļdegvielas faktisko iegādi, neatbilst normatīvo aktu prasībām; 2) neuzrāda ieņēmumu un izdevumu uzskaites reģistru; 3) pašvaldība norādījusi vairākus vienas un tās pašas zemes lietotājus.

VID KRI Talsu nodaļas Konsultāciju daļa

Palīdzi bērnam izaugt!

Ar šādu devīzi jau divus gadus Bērnu un ģimenes lietu ministrija vērsās pie Latvijas sabiedrības, lai rosinātu kļūt par audžuģimeni bez vecāku gādības palikušiem bērniem. Pāreja no bērnu namiem uz citiem bērnu aprūpes veidiem, piemēram, audžuģimeni, ir viens no svarīgākajiem ministrijas un katras pašvaldības uzdevumiem.

Arī mūsu pašvaldības sociālais dienests un pagasttiesa cenšas veicināt audžuģimeņu attīstību, lai gan darāmā vēl daudz — jāskaidro, jāmaca, jāpalīdz noformēt dokumentus. Diemžēl līdz

šim neizceļamies ar atsaucību ņemt bērnus audzināšanā. Tā, piemēram, šajā mēnesī pagasttiesai un sociālajam dienestam neatradās iespēja zīdaiņi iekārtot audžuģimenē, tāpēc mazulis bija jāievieto zīdaiņu namā Rīgā.

Padomāsim un novērtēsim katrs savas iespējas! Ja rodas jautājumi par audžuģimenes būtību, lūdzam griezties pagasttiesā vai sociālajā dienestā.

Lai kļūtu par audžuģimeni,

● jāvērsās bāriņtiesā (pagasttiesā), uzrādot personu apliecināšus doku-

10 ģimenēm. Kursu noslēgumā to dalībnieki kārto eksāmenu un saņem apliecību;

● bāriņtiesa (pagasttiesa) 15 dienu laikā pēc mācību kursa beigām un pēc pārrunām ar pretendentiem pieņem lēmumu — piešķirt audžuģimenes statusu vai to atteikt;

● noslēdz līgumu starp audžuģimeni un pašvaldību (ja ģimenē ievieto bērnu).

Pēc tam, kad ģimenē ievieto bērnu, audžuģimene saņem

● atlīdzību Ls 70 mēnesī neatkarīgi no audzināšanā nodoto bērnu skaita;

● pabalstu bērna uzturam (ne mazāku

par Ls 27 mēnesī);

● pašvaldības sociālā darbinieka atbalstu un palīdzību problēmu risināšanā.

Dundagas pagasta padomes pagasttiesā un sociālajā dienestā gaida ikkatru, kas savā sirdī jūt aicinājumu un pārliecību kļūt par audžuģimeni, kā arī visus, kam nepieciešamas ziņas par bērnu ārpusģimenes aprūpes jautājumiem!

Dace Bergmane, Veselības un sociālās palīdzības centra sociālā darbiniece

Skaidro lietpratējs

Zemes tirgus: runga ar daudziem galiem

Kopš 90. gadu otrās puses rosīgi pārdod, pērk un bieži vien atkal tālāk pārdod īpašumus. Arī pie mums. Piedāvājam sarunu ar Attīstības nodaļas speciālistiem *Mairu Remesu* un *Raiti Sirkelu*.

Mairu Remese

— Zemes vērtību var raksturot no trim viedokļiem: vai tā ir mežu zeme, lauksaimniecības zeme vai ģeogrāfiskā stāvokļa dēļ pievilcīga zeme (piemēram, ūdeņu tuvumā). Ar to arī viens pagasts no otra atšķiras — kāda veida zemes kuram pārsvarā. Tā Kolka pagastā mantinieki lielāko daļu īpašumu pārdevuši, jo tur pieprasīta ir pievilcīgā jūrmala.

— **Kā jūs raksturotu zemes tirgu Dundagas pagastā?**

— Mums pārsvarā ir meža zemes, ne pārāk daudz lauksaimniecības zemju un nedaudz pievilcīgo zemju. Meža zemju vērtību nosaka tas, cik daudz mežu nozāgēts un kas vēl atlicis. Pārskatot pēdējā pusotra gada laikā pagasta padomē atbilstoši likuma prasībām iesniegto nekustamo īpašumu pirkuma — pārdevuma līgumus, redzam, ka ir īpašumi, kas jau pārdoti vairākas reizes pēc tam, kad to pārdevis īpašuma tiesības ieguvušais zemes mantinieks.

Piemēram, īpašumu, kura platība pārsniedz 25 ha un kurā ir arī dzīvojamā māja, mantinieks pārdevis par cenu Ls 629 par hektāru. Kāds cits mantinieks pārdevis šim pašam pircējam īpašumu, kura platība pārsniedz 20 ha, bez mājas, par cenu Ls 1 111 par hektāru. Savukārt *jaunais īpašnieks* pēc mežu

nozāģēšanas pārdevis tālāk abus jauniegūtos īpašumus vienam pircējam: pirmajā gadījumā pārdevuma cena Ls 245,00 par hektāru, otrajā — Ls 240 par hektāru. Līdzīgs gadījums. Īpašums, kura platība pārsniedz 50 ha, pirmo reizi pārdots par Ls 147 par hektāru, otro reizi — par Ls 55 par hektāru. Kāds īpašums, lielāks par 10 ha, pārdots par cenu Ls 4237 par hektāru.

Ir arī atšķirīgs piemērs. Kāds mantinieks savu īpašumu pārdevis par Ls 118 hektārā, bet pircējs to pārdevis tālāk par Ls 1 000 hektārā.

— **Tiešām, stipri atšķirīgs darījums.**

— Tā ir. Par pirmajiem gadījumiem puslīdz būtu skaidrs — jo vairāk mežu nozāgē, jo īpašums kļūst mazāk vērtīgs. Par pēdējo grūti spriest. Iespējams, kādreiz darījumu kārtotāji savstarpēji mutiski vienojas. Tie, kas vispār negrib darīt atklātībai zināmu darījumu summu, noformē dāvinājuma līgumus — dāvina pilnīgi svešiem cilvēkiem. Arī pārdodot domājamās daļas, pašvaldībai nav pirkuma tiesību.

Te jāpiebilst, ka, arī pārdodot izzāgētu meža zemi, to nevajadzētu tirgot zem Ls 200 par hektāru. Ir tādi, kas uzpērk šādas platības, domājot par Eiropas Savienības finansējumu mežu atjaunošanai.

Jāuzsver arī tas, ka noteicošā vērtība ir meža audzei. Ja Dundagā būtu ekonomiskais uzplaukums, rastos darbvietas, tad lauku viensētai kā dzīvesvietai vērtība pieaugtu.

— **Un kā ar lauksaimniecības un īpaši pievilcīgām zemēm?**

— Pirms pāris gadiem par hektāru lauksaimniecības zemes deva apmēram Ls 100, tagad hektāra vērtība jau dubultojusies. Krietni lielāka ir zemes tirgus vērtība vilinošās vietās, kur to uzpērk cerībā tālāk pārdot kā apbūves gabalus un labi nopelnīt.

Pie mums vilinošās zemes ir Pāces diķa un jūras tuvumā — Ezermuižā, kur Dundagas pagasta teritorija pietuvojas Rojas — Melnsila ceļam un jūra ir apmēram kilometra attālumā. Vēl pircējus interesē Šlīteres puse. Liela daļu zemju gar Šlīteres zilajiem kalniem, sākot jau no Vīdales un Lapmežciemā, ir pārdotas. Mazirbi tas neskar. Gan tāpēc, ka tur Māris Kriķītis nopietni nodarbojas ar lauksaimniecību, gan tāpēc, ka nav arī tik daudz apbūvei piemērotu zemju. Toties Ezermuižā jau vairāki zemes gabali ir pārpirkti.

Gribam likt mantiniekiem pie sirds, ka vilinošajās zemēs pircēji gatavi maksāt Ls 1000 par hektāru, un varbūt šāda summa jau ir par mazu.

— **Par jaunajiem īpašniekiem mēs nevaram neko spriest?**

— Ļoti bieži pircējs ir kāda sabiedrība ar ierobežotu atbildību. Kas aiz konkrētā SIA stāv, nav zināms.

— **Kādu daļu visa pagasta teritorijas aptver darījumi ar īpašumiem un cik liela platība koncentrējas lielāko uzpircēju rokās?**

— Darījumi ar īpašumiem aptver aptuveni desmito daļu pagasta. SIA *Fragaria* dažādās mūsu pagasta vietās

mus un veiktu reālus darbus.

Talsu lauksaimniecības konsultāciju birojs 29. martā noslēdza līgumu ar Dundagas pagasta padomi par līdzdalību pagasta VIG īstenotos pasākumos. Katra līgumā iesaistītā puse līdz 15. oktobrim appēmas ieguldīt Ls 200 tajā sabiedriskajā aktivitātē, kuru izvēlējusies VIG. Vēl diviem pagasta uzņēmējiem piedāvās izstrādāt uzņēmējdarbības plānu. Visi projekta pasākumi jāīsteno līdz 30. novembrim.

Pirmajā VIG seminārā 20. aprīlī dalībnieki veica pagasta stipro un vājo pušu, iespēju un draudu (SVID) analīzi, kā arī izvirzīja sākotnējās idejas īstenojamam projektam. Otrajā seminārā 3. maijā VIG dalībnieki izvirzīja da-

grāmatu un citu izdevumu iegāde publikajām bibliotēkām. Šīs grāmatas varat atšķirt pēc speciālajām uzlīmēm. Ekspertu komisija atlasa un iepērk augstvērtīgu oriģinālliteratūru un tulkoto literatūru pieaugušajiem un bērniem, kā arī kultūras izdevumus, enciklopēdijas. Mūsu bibliotēkai piešķirts vidējais komplekts.

Trešo gadu Dundagas pagasta jaunie grāmatu eksperti varēs lasīt, vērtēt, diskutēt par Bērnu žūrijas grāmatām, iekļaujoties vienotā rītmā 474 Latvijas bibliotēku vidū. Arī šo apjomīgo programmu finansē VKKF, administrē LNB Bibliotēku attīstības institūta Bērnu literatūras centrs. Lasīšanas maratons mūsu pusē risināsies gan Dundagas pagasta, gan Kaļķu bibliotēkā. Par

bērna es kopveselumā. Lasītmācīšana sākas ar sava vārda pirmā burtu apguvi, ar noteikta burtu atrašanu lielā daudzumā citu.

Ar ziņojumiem uzstājās asociācijas biedri no pirmsskolas iestādēm, daloties atziņās, kā rosināt bērnus lasīt, kā veidot izpratni par izlasīto. Dienas otrajā pusē dalībnieki strādāja 6 darba grupās. Spriedām, kā veidot izpratni

pieder 744 ha zemes, vidēji 17 ha viens īpašums; SIA *Ruda* — 896 ha, vidēji 30 ha viens īpašums. Tie ir vieni no lielākajiem uzpircējiem.

— **Pirms kāda laika gudrinieki prapta izmantot likumu nepilnības, lai gūtu iespējami lielāku peļņu no mežistrādes, mežus neatjaunot.**

— Tā agrāk bija. Sadalīja īpašumu sīkās daļās — tā, ka nozāgētais paliek vienā daļā, ko uzdāvina kādam citam, bet nenozāgētais kļūst par pilnīgi jaunu īpašumu. Tajā atkal varēja zāgēt. Vīdalē vienu īpašumu sadalīja piecās daļās!

Tagad tas ir novērsts. Mūsu pašvaldība tam pievērsa uzmanību, to pat nosauca par Dundagas variantu, un tas bija iemesls, lai grozītu Mežu likumu.

— **Ir dzirdēts emocionāls viedoklis: bēdīgi, ka zemi nopērk sazin kādi ārpusnieki. Taču piedāvājuma — pieprasījuma pasaulē morāles apsvērumiem ir plika graša vērtība. Kādas ir jūsu domas?**

— Laiks ir nežēlīgs. Ja ir īpašums, tad tas ir jāapsaimnieko. Ja to nespēj, tad jāiznomā vai jāpārdod. Vēl pirms dažiem gadiem Talsu — Dundagas ceļa

No likuma *Par nekustamā īpašuma nodokli*

Nekustamā īpašuma nodokļa likme ir 1,5 procenti no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības.

Nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību nosaka Valsts zemes dienests Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, vadoties pēc nekustamā īpašuma tirgus cenu līmeņa vismaz divus gadus pirms taksācijas perioda (t.i., pēc nekustamo īpašumu vidējās tirgus vērtības noteiktam lietošanas mērķim konkrētā teritorijā).

Informāciju par tirgus cenu darījumos ar nekustamo īpašumu un nomas maksu nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības noteikšanai un aktualizācijai Valsts zemes dienests saņem no nekustamā īpašuma īpašniekiem, zvērinātiem notāriem, pašvaldībām un zemesgrāmatu nodaļām Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Vietējās iniciatīvas grupa

Raitis Sirkelis

Latvijas valdības darbības noteiktajās prioritātēs 2004. — 2006. gadam 4.1. punktā noteikta *Lauksaimniecības un lauku attīstības veicināšana*.

Viens no pasākumiem (4.1.6.) — **atbalsts vietējai rīcībai. LEADER — sāsiņājums no franču valodas vārdiem, kas tulkojumā nozīmē mērķtiecīgu un koordinētu rīcību lauku ekonomikas attīstībai.**

Paredzēts atbalsts vietējo rīcības grupu sagatavotām integrētām lauku attīstības izmēģinājumu stratēģijām. Atbalsta teritorijai jāaptver lauku apvidus, kurā iedzīvotāju skaits ir vairāk

par 10 000, mūsu gadījumā *PSA Ziemeļkurzeme* pašvaldību teritorija (Dundaga, Valdgale, Īve, Lube, Ance, Puze, Tārgale, Ugāle). Vietējai rīcības grupai ir jābūt reģistrētai biedrībai, kurā apvienojušās vietējās iniciatīvas grupas (VIG) no katras pašvaldības.

Pēc pašvaldības pārstāvju ierosinājuma izveido VIG vai kopienu. VIG jeb mazās partnerības grupas vienā pašvaldībā var būt vairākas, tās var izstrādāt vietējās attīstības programmu praktiski. **VIG nozīmē iedzīvotāju līdzdalību sava pagasta norisēs, lai lielāks cilvēku skaits pieņemtu lēmu-**

pusē.

Šogad veiksmīgi startējām Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) finansētajā mērķprogrammā *Bibliotēku, arhīvu un muzeju sadarbības projektu digitālā vidē atbalsts,* ko administrē Valsts aģentūra *Kultūras informācijas sistēmas* ar projektu *Dundaga un dundadznieki internetā.* Projektu esam uzsākuši maijā, un tajā apgūsim bibliotekāro programmu *Alise*, kas ļauj veidot datu bāzes. Sadarbosimies ar Kubalu skolu – muzeju, vidusskolas bibliotēku un laikrakstu *Dundadznieks* novadpētniecības datu bāzes izveidē. Arī šajā projektā piedāvāsim klientiem jaunās tehnoloģijas.

Atbalsīts mūsu pieteikums VKKF finansētajai mērķprogrammai *Jaunu*

Raitis Sirkelis

res Ruta Kaņepēja un Emīlija Černova. PIA prezidente R. Kaņepēja uzsvēra, ka pirm skolā rotaļnodarbība sakņojas mērķtiecīgā darbībā, ievērojot katra bērna atšķirīgo pieredzi, ka uz runas bāzes reizē attīstās izziņa, spējas un attieksme, savukārt lasīšana un rakstīšana ir neliela daļiņa no runas klāsta.

Pirm skolā jāstrādā profesionāliem pedagogiem, kas spēj saskatīt katra

Jaunumi bibliotēkā

Pirms gada rakstījām apjomīgu projektu Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmai. To atbalstīja, un šogad 24 Talsu rajona bibliotēkas saņem datortehniku. 11 bibliotēkām ierīko tiešo interneta pieslēgumu. Mūsu pagasta bibliotēka un vidusskolas bibliotēka ir to skaitā, kas iegūst un apgūst jaunās tehnoloģijas. Tie bibliotēkas lietotāji un pagasta iedzīvotāji, kas māk darboties ar datortehniku, pēc lietošanas noteikumu apstiprināšanas padomes sēdē varēs izmantot jaunās iespējas. Centīsimies palīdzēt arī tiem, kas vēl tikai mācās strādāt ar datoru. Arī mums pašām šī ir jauna joma, tāpēc uz sadarbību gaidīsim jūnijā otrajā

Pirms skolas!

*UNESCO nedēļas Izglītība visiem laikā 27. un 28. aprīlī Daugavpilī notika Pirmsskolas izglītības asociācijas (PIA) konference *Lasīsim un rakstīsim pirms skolas.**

Pedalījos kopā ar nelielu asociācijas biedru grupu no Talsiem. Apspriedi atklāja Latvijas Universitātes profeso-

res Ruta Kaņepēja un Emīlija Černova. PIA prezidente R. Kaņepēja uzsvēra, ka pirm skolā rotaļnodarbība sakņojas mērķtiecīgā darbībā, ievērojot katra bērna atšķirīgo pieredzi, ka uz runas bāzes reizē attīstās izziņa, spējas un attieksme, savukārt lasīšana un rakstīšana ir neliela daļiņa no runas klāsta.

Pirm skolā jāstrādā profesionāliem pedagogiem, kas spēj saskatīt katra

žādas sabiedrisko un privāto aktivitāšu idejas, kuras spētu mazināt SVID analīzē konstatētās vājās puses. Daudz diskutējām par bērnu rotaļu laukumu vajadzību un izvietojumu Dundagas centrā. Iepazināmies ar bērnu dienas centra *Mājas* sagatavoto bērnu rotaļu laukuma maketu un pārrunājām tā izveidi. Visu kopīgs viedoklis — laukumam jātop ar iespējami daudzu bērnu, jauniešu un viņu vecāku līdzdalību. Grupas dalībniekiem radās doma uzrunāt vidusskolas jauniešus, ar kuriem tikāmies vidusskolā 17. maijā.

Nākamā VIG tikšanās iecerēta 1. jūnijā, kad pārrunāsim pagasta uzņēmēju rūpes un vēlmes. Mēģināsim formulēt turpmākās rīcības program-

pagājušā gada darbību *Bērnu žūrijā* esam saņēmuši vērtējumu 5 ballu sistēmā 5 kritērijos — darbības plāns, darba grupas secinājumi, publikācijas presē, iesaistīto bērnu skaits, priekšlikumi lasīšanas programmas attīstībai. Dundagas pagasta bibliotēka saņēmusi augstāko atzīmi, bet Kaļķu bibliotēka — punktu mazāk. Arī šogad grāmatas sadalītas 4 vecuma grupās, katrā ietverot sešus nosaukumus. 8 grāmatas no 24 ir latviešu autoru oriģināldarbi, to skaitā rajona literātes Maijas Laukmanes bērnu dzejoļu grāmatiņa *Āboli bolās*. Bērni grāmatas varēs sākt lasīt vasarā.

11. un 12. maijā Rīgas Latviešu biedrībā piedalījos Latvijas pagastu bibliotekāru 4. kongresā *Pagastu bib-*

Raitis Sirkelis

par lasītmācīšanu un rakstītmācīšanu jaunākā vecuma bērniem, kā mācīt rakstītprasmi jauktā vecuma grupās, kā veidot lasītprasmi piecgadīgajiem un sešgadīgajiem un kādas pirkstiņspēles izmantot burtu apguvē šā vecuma bērnu grupās. Otrajā dienā apmeklējām Daugavpils pirmsskolas izglītības iestādes.

Konferences laikā rīkotajā izstādē

mala nebija pievilcīga. Tagad Valdgales lauki ir apstrādāti, patīkami skatīties.

Ir arī tā, ka vietējais iedzīvotājs, īpašnieks, pārdod daļu zemes, lai iegūtos līdzekļus izmantotu atlikušās īpašuma daļas sapošanai un attīstībai. Taisnība, tad izmaksas ir lielākas, jo Valsts zemes dienesta darbiniekiem jāpārzīmē plāni, jāpārmēra dabā. Biežāk ir tā, ka pārdod visu īpašumu, un arī pārdevēji lielākoties ir tie, kas paši uz vietas Dundagā nedzīvo, tāpat kā uzpircēji.

— **Kādi būtu beigu secinājumi?**

— No vienas puses, pārdevējam iesakām patiesi parūpēties pašam par savu labumu. Aicinām nepārdot īpašumu pirmajam uzpircējam, palūgt padomu pašvaldības speciālistiem Attīstības nodaļā. No otras puses, tomēr apsvērt iespēju pārdot zemi sava pagasta vai sava rajona cilvēkiem. Darbojas arī šāda likumsakarība: pārdodot īpašumus pēc iespējas dārgāk, pieaugs to kadastrālā vērtība (atbilstoši likuma prasībām), līdz ar to ar laiku maksāsim augstāku nekustamā īpašuma nodokli.

Alnis Auziņš

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Raitis Sirkelis

Ciemos

UPENIEKI

Meži, Raķupe, ozoli, samērā nedaudz māju lielā teritorijā. Patvērums dažādiem mežabrāļiem vēstures pārgrozību laikos. Tāds tēlojas pagasta nomaļais ciems agrāk. Tagad palikušas dabas vērtības lielajā platībā. Pašvaldības datu bāzē iepretī sadaļai *Iedzīvotāji* redzams skaitlis 0.

NO FRICĀ ĪVNIEKA PAGASTA APRAKSTA

Vecsaimniecības: *Iernieki, Jaņķnūti, Lonasti, Vēži, Vilkrāji*.*

Sadalītas vecsaimniecības: *Iernieki* — *Iernieki, Varlejas-1****, Varlejas-2***, *Daugas***.

Piešķirta bij. rentes māja *Vilceni*.

Piešķirtas bij. mežsargu mājas: *Akmeņkalni, Kārklī, Kaziņi, Pestēļi**, *Valki*.

Kaugas mežniecība (Kārlis Zēmanis).

Pasta nodaļa *Ierniekos*.

Telefona centrāle *Kaugā*.

Vēja dzirnavas *Vēžos*, īpašnieks Ernests Balodis (1935).

Kuļgarnitūra *Ierniekos*, īpašnieks Jānis Drafens.

Mežsargi *Akmeņkalnos, Kārklos, Kaziņos, Pestēļos, Valkos*.

* *Vilkrāji* un *Pestēļi* minēti arī blakus esošajā Sumberes ciema māju sarakstā, un Arnolds Auziņš atceras, ka nesis apkārtrakstus uz šīm mājām (tātad Sumberes ciemā).

** Bijušas vienas mājas. Sk. tālāk.

*** Bijušie ciema iedzīvotāji visi kā viens šīs mājas sauc par *Daukām*.

IZ SENIEM LAIKIEM

Korša un barona attiecības

Arnīs Neparts: “Vēžus no barona rentējis Viktora Grosbarta sievastēvs Koršs. Koršs esot bijis nepaklausīgs, spītīgs un kašķīgs. Lecis acīs baronam, nav sveicinājis viņa bērnus. Tā kā Korša sieva bija barona istabene, tad, iespējams, Korša nepatikai bija īpašs iemesls.

Reiz barons prasījis, kāpēc Koršs nav nomaksājis nodevas. Esot slim. Barons atsūtījis puscūku, lai zemnieks ēstu, ātrāk atveseļotos un nomaksātu parādu. Interesantas attiecības! Galu galā Koršs tomēr nav spējis nomaksāt renti, un barons viņu izmetis no *Vēžiem*.”

IEVĒROJAMI CILVĒKI

Par Ernestu Dinsbergu

Šādā laiku gabalā, kad no Ķeizara Aleksandra I latviešiem, dzimtajiem, brīvība bija piesolīta un arī jau pasludināta, tad 1816. gadā 12. janvārī Kurzemē, Dundagas novadā, *Iernieku* jeb *Irbenieka* mājās saimnieka brālim Pricam un sievai Marijai Dievs bija dāvinājis dēliņu, kam tie sv. kristībā deva to vār-

nu. ..

Ernsta Dinsberga dzīves apraksts, raksts. Kubalu skolas-muzeja (KSM) materiāli

Par Frici Kārkluvalku (1867 — 1903)

Žurnālists. Dzimis Dundagas pagasta Kārklos mežsarga ģimenē. Studējis tieslietas Tērbates universitātē (1888 — 1893). Darbojies korporācijas *Lettonia* rakstu krājuma *Sēta, daba, pasaule* redakcijā, kur publicēti viņa raksti, fabulas un dzejojumi; arī raksts *Libieši* (1892) ar bagātīgi sniegtām vēsturiski etnogrāfiskām ziņām. Pēc studiju beigšanas strādājis Rīgā advokatūrā un laikrakstu redakcijās. Būdams laikraksta *Baltijas Vēstnesis* redkolēģijas loceklis (1893 — 1901), polemizēja ar jaunstrāvninieku laikrakstu *Dienas Lapa*. Miris Rīgā.

KSM materiāli

• **Fricis Dravnieks un Tīcs Dzintarkalns.**

Foto no Talsu novada muzeja krājumiem.

Par Tīcu Dzintarkalnu (1874 — 1937, līdz 09.09.1921. 9. IX Teodors Zaudmanis, dzimis Dundagas pag. Lonastos)

Skolotājs (1920. — 1933. g. Talsu valsts ģimnāzijas vēstures un latviešu valodas skolotājs). Izcils sava laikmeta kultūras darbinieks. Ar lielu dedzību veicis dzimtās zemes senatnes pētīšanas un senlietu vākšanas darbu, tagadējā novada muzeja pamatlicējs. Celtnieks. Dievturu kustības atbalstītājs. Talsu pilsētas galva (1923. g. sākums — okt.) *Talsu Avīzes* redaktors (1934). Liel Talsu pilsētas patriots.

1927. gadā Tīcs Dzintarkalns izdevis

• **Kaugas mežniecība 1911. gadā.**

Foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem

du Ernests (Ernasts). Bija vecākiem trešais dēls. .. Kad Ernestiņš jeb, kā citi viņu mēdza saukt, “Eižiņš” bija divus gadus vecs, tad vecāki no *Iernieka* mājām, uz kunga pavēli, aizgāja uz citām, priekš trīs gadiem uzņemstām mazām mājīnām, ko iesaukuši par *Dingeskal-*

grāmatas “1905. gada revolūcija Talsos un apkārtnē” un “Vadonis pa Talsiem un apkārtni”. Daudzi avīzraksti atrodami Talsu apriņķa un Latvijas periodikā.

Talsu novada muzeja materiāli, īpaša pateicība Inesei Vemperei

Izvilkumi no Tīca Dzintarkalna autobiogrāfijas; publicēta Lībagu pagasta mēnešraksta *Skrīnis* 1996. g. 7. — 12. nr.

Iesākts rakstīt *Dzintaros*, Nurmuižas pagastā pie Talsiem 21. martā 1932. gadā. ..

Kā atsevišķa būtne esmu nācis šinī bēdu pasaulē .. 1874. gadā. .. Mans tēvs Jānis Zaudmans, dzimis 1840. gadā turpat *Lonastos*, kur arī uzaudzis un lielāko daļu no mūža nodzīvojis ..

Tēvs tanī laikā dzīvoja par zemes kalpu. Saimnieks tam bija nodalījis savos 4 laukos — Veclaukkalnā, Piedrabkalnā, Ajvalslaukā, Daugarkalnā — pa pūrvietai zemes, tad Kārkluvalkā un Vierencos pa pļavas gabalam, par ko piecas dienas nedēļā strādāja saimniekam un vienu sev. ..

Visvairāk man atmiņu no vectēva Fricā Zaudmaņa — *Lonastu* kurpnieka. Viņš bij uz kājām gaudens, staigāja vienmēr ar spieķi, sēdēja istabā un strādāja kurpnieka amatu. Dzimis viņš 1800. gadā, bet mira 1884. gadā.

Viņš bija vienīgais *Lonastu* saimnieka dēls, bet slimības dēļ barons viņam mājas nebij atstājis, bet *Lonastus* atdevis kādam radniekam, arī Fricim, kas uzvārdu došanas laikā pieņēmis to pašu uzvārdu, ko īstais *Lonastu* dēls, kas gribējis uzvārdu Pazaudmanis, jo, ja viņam mājas zudušas, tad kungam viņš lai zūdot, uz ko nosaukums pastāvīgi atgādināšot. Uzvārdu uzdodot, iznākusi ar skrīveri liela stīvēšanās, jo tas uzvārdu nosaucis par ērnotu. Vectēvs nav bijis uz mutes kritis un teicis: — Še esmu dzirdējis vēl ērnotākus uzvārdus, ko varbūt tikai žids saprot, bet mans ir gluži skaidrs. Ja par garu, tad esmu ar mieru “pa” strīpot. ..

„Upenieku ciems tālu no muižas (12 km), un mājas izkaisītas (Kapiņš, Lonasts, Kārklis, Vēzis, Iernieks, Jaņkvirts). No pirmām mājām līdz pēdējām vēl būs savi 7 km.

Lonastu mājas .. atrodas pie Dundagas — Ances lielceļa, šo abu pagastu robežu malā. Mājas zemei ap 2 km garumā cauri tek Pāces upe, kura kaimiņu māju robežās (*Kušķi*) savienojas ar Iernieku upi ..

Pāces (saukta arī *Lonasta*) upe iztek no Pāces diķa pie Pāces sudmalām. Kad pavasaros diķi nolaida, tad pie *Lonastiem* bij lieli plūdi: pļavas un pat lauki applūda, dažreiz ūdens nāca iekšā klētīs .. Pēc plūdiem sākās nēgu ķeršana ..

Mājas dzīvē dažādību ienesa židi, kas diezgan bieži *Lonastos* ieradās. To bij vairāki .. Kājām nāca Mendels — slaiks, garš jauneklis ar lielu paunu uz muguras, kas sastāvēja no lēzenām kastītēm (24x15x5), sabāztām maisā. .. Kastītēs bija dažādas sīkas lietīņas: knopes, diegi, adatas, ķemmes, pērves, lakatiņi ..

.. manam tēvam arvien bij bišu saimes. *Lonastos* Dižpļavas malā dārziņā reizēm bij 5 — 6 bišu saimes resnajos klučos un tad vēl mežā bij vairāki kā mantojums no tēva sadravoti koki, kur arī reizēm bij ielīdušas bites. Tā atmiņos, kā gājām ar tēvu dravot (apraudzīt) garo priedi pašā lielceļa malā pie *Kaziņu* pļavas. Turpat otrpus žoga pļavas malā bij saimnieka dravas priede. Tēvam bij dzeinis, ar kura palīdzību viņš uzvilkās augšā pie dravas. Reizēm piekrāvām krietnu spaini ar medu, ko vēlāk Ventspilī pārdevām. .. (Ar 1882. gadu *Lonasts* māju iepirka, caur ko meža koki atkrita, bet līdz tam laikam tēvs nekādu maksu par kokiem nemaksāja.)

Par Jāni Drafenu

Jaunas pagasta padomes vēlēšanas notiek 1922. g. maija mēnesī pēc jaunizdotiem noteikumiem ar balsotāju sarakstiem vēlēšanas komitejas vadībā

Dundagas pagasta padomes locekļu skaits noteikts uz 21. Jaunā pagasta padome sapulcējas uz pirmo sēdi, 1922. g. 10. maijā ievēl par padomes priekšsēdētāju Iernieku saimnieku Jani Drafenu. ..

Jāņa Sauleskalna Dundagas pagasta hronika, 1938. g. KSM materiāli

PAR 1905. GADA REVOLŪCIJU

Lapovics Ēvarts Jāņa dēls, dzimis

1847. gada

8. septembrī Dundagas pagasta Ķurbes ciema Igvīčos, kur viņa tēvs strādāja par kalpu pie rentnieka. ..1898. gadā Ēvarts tiek pārcelts uz Kaugu par mežzinī mirušā Tonberga vietā, jo tajā laikā no vecajiem mežsargiem viņš bija vienīgais, kas labi prata rēķināt un rakstīt. Vēlāk mežziņa alga atļāva bērniem pēc Dundagas skolas apmeklēt arī vidusskolu Ventspilī.

1905. gada rudenī Rīcības komiteja apstiprināja Ēvartu kā pārzini par visiem Dundagas mežiem. 1905.gada novembrī, kad ģenerāļa Orlova soda ekspedīcijas daļas tuvojās Baltijas guberņām, Ēvarts saprata, ka revolūcija atkāpsies arī Vidzemē un Kurzemē. Viņš zināja arī to, ka viņa bērni neemigrēs uz ārzemēm. Tāpēc visā klusībā, nevienam nezinot, Ēvarts Lapovics bija save-

dis Kaugas dziļajos mežos dēļus un lielas skaidas no izcirtumiem, kur izstrādātas dzelzceļa špalas, un uzcēlis būdu. Vietu Ēvarts bija izvēlējies tādā meža biežoknī, kur reta cilvēka kāja sperta. Būda bija uzcelta gravas tuvumā, kur atradās avots ar dzidru ūdeni. Būda bija celta ar tādū aprēķinu, lai tur svabadi varētu gulēt 6 vīri un vidū vēl sakurt uguni. No sākuma šajā būdā dzīvoja 3 vīri (Kārlis un Gustavs Lapovici un Fricis Sīpols), bet pēc nepilni divām nedēļām būdā bija 5 iemītnieki un februāra beigās jau 10. Kad uz šo meža mītni vajadzēja parādīt ceļu kādam policijas vajātam revolucionāram, vecais Ēvarts iejūdza savu zirgu un Ēvarta meita Matilde piesēja ragavām eglīti, lai noslauka pēdas un neredzētu, kādā virzienā braukts. Tādā ceļā līdz marta sākumam Matilde aizvizināja uz “komunu”, kā to sauca “mežabrāļi”, pavisam 14 “mežabrāļus”. Matilde, Lizete Sīpola un Emilija Karlsona bija galvenās produktu piegādātājas “komunai”.

1906.gada jūnijā Kaugā ieradusies 2 stražņiki arestēt Ēvartu Lapovicu. Braucot gar *Iernieku* mājām, Ēvarts pierunājis stražņikus iegriezties Andrejsonu ģimenē, jo tiem esot jāna alus (Andrejsonu ģimene bija revolucionāra). Iegājuši pie Andrejsoniem, Ēvarts

sacījis: “Redziet nu, kaimiņi, kā m a n i vecuma die-nās tur aizdomās.” Andrejsoni teikuši stražņikiem: tas ir labi, viņš pārāk centīgi kalpoja barona lielkungam – apķīlāja katru lopiņu, kas iegāja meža jaunaudzē, un ķēra katru zemnieku, kas mežā bija nocirtis mal-kai kādu nokaltušu koku.” Otrā dienā Ē. Lapovics atbrīvots. Nākot uz Kaugu, viņš iegriezies pie Andrejsoniem pateikties par tādu neparastu raksturojumu, kas viņam šoreiz nācis par labu. ..

(Žaņa Zumberga tekstā vēl atrodamas ziņas par Ē. Lapovica 4 dēlu un meitas revolucionāru gaitām un mežabrāļu uzturēšanos Kaugas mežos. — Red.)

1906. gada oktobrī Dundagas barons padzina no darba [Ē. Lapovicu], kas tolaik ieņēma mežziņa vietu Kaugā, un izraidīja no Dundagas pagasta. Lapovi-

• **Mežkungs Kārlis Zēmanis, 30. gadi.**

Foto no V. Medzbergas albuma

cu ģimene pārcēlās uz Ventspili. ..

Žanis Zumbergs. Dundagas pagasta revolucionāru biogrāfijas . No KSM materiāliem

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta tapšanā Ivaram Abajam, Ilgvaram Balodim, Valdai Bērentei, Vilnim Drafenam, Viktoram Grosbartam, Veltai Medzbergai, Jānim Neifeldam, Arnim Nepartam, Inārai un Ivaram Zālēm, Mirdzai Zušmanei.

(Nobeigums nākamreiz)

Tiekamies 8. oktobrī!

DUNDAGAS VIDUSSKOLAI 60

36. — 40. izlaidums (1982 — 1986)

Audzinātāji: Marta Kajaka (36.), Ligita Ulmane (36.), Lūcija Zepa (37.), Ināra Ozoliņa (38.), Hilda Vitmane (39.) un Valdis Ābols (40.).

Vienīgās pareizās laiks

37. izlaidums, 1983. gads

Dundagas vidusskolu beidzu 1983. gadā. Man tas nelielas pārāk sen, tādēļ atmiņas vēl nav romantizējušās.

Pati pirmā skolotāja, mācoties sešgadnieku sestdienas skolā, bija Vene-

mani pārceļš nākamajā klasē.

No *Mazās skolas* laikiem atceros skolotājas stāstīto par gaišo komunismu, kas atrnākšot 1980. gadā. Es tam ļoti ticēju, dažādi iztēlojos un gaidīju savu brīnišķīgo nākotni. Visvairāk komunisms man saistījās ar konfekšu plauktiem veikalos — katrs ņems tās konfektes un tik daudz, cik viņam tajā brīdī

• 1. klasē. Ar mušmires cepuri — Danuta Štrandere. Foto no Danutas Skribles albuma.

randa Apine. Pirmajā klasē mūs audzināja skolotāja Ruta Turka. Tālāk mums, “a” klasei, bija daudz audzinātāju, pavisam septiņi.

Bijām vieni no pēdējiem pirmklasniekiem, kas jaungada sarīkojumā dejoja un dziedāja uz pils skatuves. Atceros, ka papīra Salatētis brauca papīra raketē... Pavasarī, pils zālē bailīgi zvānu klinkšķinot, noskandināju *vienpadsmitajiem* pēdējo zvānu. Pāršķirstot albumu, redzu, ka vēl 3. klasē sarīkojums notiek pili. Tālāk jau jaunajā skolā.

Biju klausīgs bērns. Uz skolu labprāt gāju. Bet, beidzot 1. vai varbūt 2. klasi, mamma pateica, ka mūsu klases pārdalīs un es būšot “b” klasē. To nu nevarēju pieļaut. No sākuma lūdzoš, tad raudāju. Beigās kliecēju un vārtījos pa zemi, teicu, ka VISPĀR NEKAD MŪŽĀ uz skolu vairs neiešu. Laikam jau protesti līdzēja, jo mani atstāja “a” klasē.

Ļoti labi atceros krepšus par pirmo divnieku. Ar sola biedreni Inetu Meškovski bijām jauki plāpājušas un nebijām dzirdējušas par uzdoto dzejolīti. Nesekmīgo atzīmi dabījū pavasarī un līdz pat skolas beigām uztraucos, vai

vajadzēs.

Septiņdesmitie gadi bija aukstā kara laiks. Mūsu plašo dzimteni viedi pāraudzīja ģenerālsēkretārs biedrs Leonīds Brežņevs. Tas arī izpauzās skolu sistēmā, audzināšanā, mācībās. *Perestroika* un *Atmoda* vēl bija tālu. Mēs ticējām tam, ko stāsta skolā, ko rāda TV. Apšaubu to vienaudžu (tie nav mani klasesbiedri) teikto, kas tagad apgalvo, ka jau tad zinājuši — būs brīva Latvija. Nu nevarēja 6. vai 8. klases skolēns būt disidents, ar pieaugušu cilvēka prātu izprast vēstures likločus un politisko situāciju! Mēs taču nezinājām Latvijas vēsturi! Reiz, kad ar kājām nācām no kāda pasākuma Dinsberģa skolā, pa ceļam pie mums, dažām meitenēm, pietāja vecais Vēzis un radīja fotogrāfijas ar cilvēkiem dīvainos, neredzētos formas tērpos. Tie esot Latvijas virsnieki. Skatījos, bet neticēju. Nez kāpēc no Vēža pēc tam baidījies. Strīdējos pretī vecaimammai (dzimusi 1908. gadā), kas šausmās teica: — Ārpāts, ko jums tur stāsta! Stāstīju viņai *pareizo* vēsturi, apgalvoju, ka skolā mums nemelo. Par Ziemassvētkiem neko nezināju...

Man patika komunistiskās sestdienas talkas, jo parasti sestdienās bija jāiet skolā. Pavasarī vienu dienu grābt lapas skolas apkārtne šķita tīrā izpriecā!

Laikam gājām 6. klasē, kad vajadzēja iesaistīties timuriešu kustībā. Tas izpauzās tā. Pēc stundām bērnu bariņš klīda pa Dundagas tuvējām lauku mājām un piedāvājās kaut ko padarīt. Mums likās, ka iznāks ārā veca, jauka tantiņa un priecāsies par mums. Diemžēl visur trāpījās samērā jauni ļaudis, kas mūs raidīja prom. Vienu reizi mums lika malku kraut un vienu reizi — novākt lopbarības bietes. Tā arī visa mana timurieša pieredze.

Diežgan jauks pasākums bija ierindas skate. Man likās, ka visi centās, visi ieradās, glīti sapucējušies.

Toties pionieru un komjauniešu sapulces šķita šausmīgas. Scenārijs nemainīgs. Viss notiek vienbalsīgi, bez ierunām, priekšlikumi iestudēti. Gāju tāpēc, lai nebūtu ziepes. Jāpiebilst, ka pionieru kaklautu gan neuztvēru kā

piederību konkrētai organizācijai, bet kā formas sastāvdaļu, kas paspilgtina zilo skolas formu ar svitraino blūzi.

Vidusskolā biju aģitbrigādē. Skolotājas Hildas Vitmanes vadībā iestudējām un runājām *patriotiskus* dzejoļus dažādos skolas pasākumos, Ļeņina dzimšanas dienā, Uzvaras un Oktobra svētkos. Piedalījāmies arī skatēs un izbraucienos uz citām skolām. Vienu reizi iestudējām Pāvila Vilipa romantiskās dzejas vakaru. Tā kā šo pasākumu nevajadzēja obligāti apmeklēt, tad zālē bija tikai 10 — 20 klausītāju, gan drīz vieni vienīgi skolotāji.

Mūsu klasei iznāca saskarties ne tikai ar septiņiem audzinātājiem, bet arī daudziem mācību priekšmetu skolotājiem. Vēl joprojām strādā skolotāji, pie kuriem mācījos: Biruta Kinčusa (toreiz Žinko), Iveta Kundera, Skaidrīte Motmillere, Sarmīte Dinsberga, Ligita Ulmane, Kārlis Čoders, Imants Brusbādis. Visilgāk mūs audzināja Ausma Goldberga un Lūcija Zepa. Skolotāja Goldberga mums mācīja zīmēšanu un mākslas vēsturi. Esam viņai vienīgā audzināmā klase. Pēc stundām mēs, vairākas meitenes, pie viņas zīmējām. Starp skolotāju un audzēkņiem izveidojās sirsnīgas, tam laikam neraksturīgas attiecības. Skolotāj, mēs jūs ļoti atceramies!

Ar skolotāju Zepu esam tikušies salidojumos. Esam diezgan nemainīgs absolventu pulciņš, kas sapulcējas visos salidojumos. Ir arī tādi, kas pēdējo reizi redzēti izlaidumā.

Vēl gribu pastāstīt par skolotāju Edvīna Klēvera nepieķāpīgo attieksmi pret fizikultūru. 7. klasē klasesbiedrs Dainis regulāri neapmeklēja slēpošanu. Krājās divnieki. Varēja būt marts, parkā sniegs bija saglabājies nelielos pleķīšos, kad mans klasesbiedrs pēc stun-

beiguši, enerģijas pilni. Viņi mums daudz deva, bet pats galvenais — iemācīja būt kopā, arī pēc mācību stundām. Daudzi no mums arī dzīvoja centrā, turklāt bija laba autobusu satiksme. Tiešām, jutāmies kā viena ģimene.

Sarmīte, toreiz neprecējusies, brīvs cilvēks, veltīja mums daudz laika. Viņa rīkoja pārgājienus ar uzdevumiem. Ar bultām bija norādes, vajadzēja veikt uzdevumus: rakt zemi, pārkļūt pāri upei un tāda garā. Tas varēja būt 7. klase. Atceros, kā Sarmīte mums rādīja un teica: cik neglīti izskatās nometsts pāpīrs, piegružota vieta. Piedalījāmies talkās pils parkā, zāgējām krūmus. Par ka stūrī iekārtotā volejbola laukumā spēlējām bumbu.

Rudeņos kolhozā rakām kartupeļus, pavasaros lasījām tīrumos akmeņus. Paši darinājām savas devīzes un uzskaites. Ļoti gatavojāmies ierindas skatēm. Piemeklējām dziesmas, vienmēr centāmies atrast kādu *āķīti*, lai padarītu uzstāšanos interesantāku un lai mēs atšķirtos no citiem. Posāmies arī citiem svētkiem, piemēram, Jaunajam gadam. Katra klase izgudroja savu uzvedumu. Atceros, ka mums reiz bija tārpis no vingrošanas apliem, ar audumu apkārt. Vienā galā likām akmeņus, otrā galā nāca ķieģeļi ārā — tāds bija ražošanas cikls.

Sarmīte mācīja krievu valodu. Viņa prata iemācīt! Man šķiet, ka tagad tā neprot.

Valdis mācīja mākslas vēsturi. Viņam bija teiciens: es jūs iemācīšu domāt! Toreiz jau ar *karotīti lēja iekšā*, skolēnus pašus domāt nerosināja. Valdis gan laikam šo frāzi citai klasei bija sacījis, mums to uztrauks atstāstīja. Tas man iegūla atmiņā. Valdis mācīja tiem laikiem netipiski. Piemēram, uzdeva sacerējumu par tēmu *Kas dzīvē svarī-*

Pedagoģijas ērkšķainā mācība

Atmiņa ir visai dīvaina padarīšana. Kāpēc visādi triviāli un maznozīmīgi notikumi mūsu atmiņā iespiežas uz visu mūžu, turpretim “lielās” lietas (no vēsturnieka attālinātā skatupunkta raugoties) bieži vien nogrimst tādās atmiņas dziļēs, no kurām tās izvilkst var tikai ar hipnozei līdzīgām metodēm?

Mēģinot atcerēties savus Dundagas vidusskolā nostrādātos trīs gadus (1983 — 1986), man droši vien pirmām kārtām pienāktos stāstīt par folkloras ansambļa izveidošanu vai mākslas vēstures kabineta iekārtošanu, vai Dundagas parka tīrīšanas talkām, vai citām tikpat *varonīgām* lietām, kuru, kā tagad liekas, nebija mazums. Taču šīs lietas, atzišos, ir pārāk apputējušas manos atmiņas plauktos, lai, mēģinot tās aprakstīt, nesagrēktu pret patiesību. Tā vietā pastāstīšu kādu pavisam triviālu atgadījumu — tiesa, ne bez morāles, kas varbūt noderēs kādam tikpat *zaļam* skolotājam, kāds tolaik biju es.

Biju tikko sācis strādāt skolā, kur direktore Jautrīte Freimute man bija uzticējusi mācīt latviešu valodu 5. klasē. Jau pirmajā dienā, ienākot klasē, kļuva skaidrs, ka laiki, kopš es mācījos skolā, ir mainījušies (protams, uz sliktu pusi), ka bērni ir daudz izlaistāki, slinkāki un nejaukāki nekā mēs viņu vecumā un ka nekāda vieglā dzīve mani negaida. Bet jūra man tolaik vēl bija līdz ceļiem, un es jutos stiprs savā apņēmībā parādīt šiem knariņiem, kā mīlēt dzimto valodu un Raini.

Kādā jaukā rudens dienā, atprasījis uzdoto un salicis kārtējos divniekus, ķeros pie jaunās vielas skaidrošanas — proti, teikuma uzbūves shēmām. Liku skolēniem atvērt burtnīcas un iezīmēt tajās shēmas, kuras es pats vilku priekšā uz tāfeles. Klasē valdīja klušums, es pats biju tā kārtīgi iededzies, kad pēkšņi sev aiz muguras izdzirdēju balsi (klusinātu, bet pietiekami skaļu, lai to nevarētu nedzirdēt):

— Lai tak viš apd...šas ar tam shēmām.

Mana pirmā doma bija, ka esmu pārklaušījis. Tas nevar būt! Lēnām pagriezpos pret klasi. Visi bija nolikuši pildspalvas malā, un manī vērstajos skatienos jautās sakāpināta interese, it kā gaidot aizraujošu izrādi. Tātad es nebiju pārklaušījis; manai autoritātei bija mests izaicinājums visriebligākajā veidā. Ieturot Hamleta cienīgu pauzi, izmisīgi mēģināju atrast pedagoģiski pareizāko reakciju.

Piegāju pie sola, kurā sēdēja Dairis (tas, bez šaubām, bija viņš!), un, cik vien draudoši spēdams, prasīju:

— Ko tu teici?

Dairis pats izskatījās nobijies; acīmredzot viņa komentārs bija vairāk adresēts solabiedram Ģirtam, nevis man, taču šajā brīdī tam vairs nebija nozīmes. Kauliņi bija mesti.

— Nē, skolotāj, es neko neteicu.

Pieredzējis skolotājs šajā vietā droši vien būtu rimies un uzaicinājis Dairi uz draudzīgām pārrunām starpbrīdī, taču — ak vai! — es jutos kā vērsis arēnā un biju nolēmis novest šo cīņu līdz galam. Es vērsos pie Ģirta:

— Ģirt, ko Dairis teica?

Vērdamies manī savām zilajām, nevainīgajām acīm, Ģirts tūdaļ arī atbildēja:

— Skolotāj, Dairis teica, ka jūs varat apd...ties ar tām shēmām.

Klase uzsprāga smieklos, bet man sagriezās tumšs gar acīm. Sapratu, ka šo cīņu es biju bezcerīgi zaudējis. Nav svarīgi, kā tas beidzās, bet vienu mācību biju ielāgojis uz visiem turpmākiem skolas gadiem: Nekad neuzdod skolēniem mulķīgus jautājumus.

Valdis Ābols

• Vidusskolas izlaidumā. Priekšā audzinātājs Valdis Ābols, augšā pa labi aiz audzinātāja Santa Arāja. Foto no S. Pētersones albuma.

dām ar slēpēm pie kājām mēģināja izslēpot trasi, pārsvarā pa veco zāli un dubļiem... Laikam jau tomēr beigās ieskaiti dabūja.

Visbeidzot, gribu pieminēt faktu, ka mūsu klasē mācījās trīs pāri dvīņu: Dace un Dainis Kēnigvaldi, Daina un Sandra Klēveres un Agate un Laimdota Raudes. Jāatzīst, ka savu līdzību viņi neizmantoja.

Tāds ir mans skatījums uz skolas laiku. Droši vien katram tas ir savs.

Tiksimies vidusskolas 60 gadu jubilejā!

Danuta Skrible (kādreiz Štrandere), 37. izlaiduma absolvente

Kopā būšanas prieks

40. izlaidums, 1986. gads

Toreiz bija lielas klases, bet mūsējā mācījās tikai 21. Sākumā mūs audzināja Rita Zauere, vēlāk Sarmīte Šleinerē, visbeidzot Valdis Ābols. Gan Sarmīte, gan Valdis bija jauni, tikko augstskolu

gāk — ceļš, ceļa biedri vai ceļa mērķis?

Valdis spēlēja ģitāru. Bieži vien mēs ar audzinātāju pēc stundām gājām pa Dundagu dziedādami — uz parku, ap pili, pašā pilī, kas toreiz nebija apdzīvota. Tas bija vidusskolas laikā. Atmiņā arī vairākdienu pārgājieni ar nakšņošanu teltīs, ekskursija uz Ļeņingradu, kur piedzīvojām Baltās nakts.

Reizēm nostrādājām kādu palaidnību. Botānikas kabinetā mēģināja kāds ansamblis, un mēs to ieslodzījām! Trakākas lietas gan nedarījām. Pēdējā zvānā arī pārāk traki nelaistījāmies. Varbūt pie skolas sākām, bet turpinājām jau krietni aiz skolas. To gan atceros, kā skolotājai Inārai Ozoliņai zem loga dziedājām *Upe nesa ozoliņu*.

Mana klase ir šad tad kopā sapulcējusies, es gan līdz šim neesmu bijusi ne reizes.

Santa Pētersone (kādreiz Arāja), 40. izlaiduma absolvente

• 1982. gada 3. septembrī. Augšā no kreisās: Aīva Burnevica, Ineta Meškovska, apakšā no kreisās: Anda Jānberga, Danuta Štrandere. Foto no Danutas Skribles albuma.

Svešās zemēs esot skaisti

Kā deputāti uz dāņu zemi brauca

Dundagas pagasta vēlēšanu izvēle par labu mums un jau gandrīz 10 gadu ilgā sadarbība ar Skovbo komūnu deva mums iespēju maija sākumā viesoties Dānijā. Mēs — tie esam jaunievēlētie deputāti un kancelejas vadītāja Sandra, kā arī Līga — dāņu valodas pratēja no Cēsu rajona.

Izlidojam ar reisu Rīga — Kopenhāģena. Lidostā pastiprināta kontrole. vēl nav gadījies tulkot. Ceļojuma pirmā darbadiena iesākas

• Pārdomu brīdis siltumnīcā. Kā dāņi tik lielus gurķus māk izaudzēt?

Mums liek novilkt virsdrēbes, man — pat apavus, taču pārbaudītāji neko bīstamu neatrod, un visi laimīgi nokļūstam lidmašīnā un vēlāk galamērķī — Kēges pilsētā, četrzvaigžņu viesnīcā *Baltā māja*.

Vakarā iepazīšanās ar Skovbo vadītājiem un deputātiem. Viņiem — 15 000 iedzīvotāju lielai pašvaldībai — ir 17 deputāti, galvenokārt no sociāldemokrātu un kreiso partiju vēlēšanu apvienībām. Komūnu jau 20 gadu vada Ole Hansens. Puse no mūsu delegācijas šie esam pirmo reizi. Arī es.

Dānijā rīts sākas stundu vēlāk. Tā kā organismsostas pēc ierastā laika, tad ap četriem no rīta jau esmu nomodā. Nolemju izpētīt savu viesnīcas istabu. Mapē par viesnīcas pakalpojumiem redzamas cenas. Norādīts, ka manu numuru diennakti izīrē par 1065 dāņu kronām, kas ir tieši Ls 100 mūsu naudā. Iespējams ieregulēt siltumu pēc vajadzības, jo, ka vēlāk noskaidrojam, katlu mājas darbojas visu gadu. Manā rīcībā ir vanna ar dušu, tualete, televizors, kas visu diennakti rāda vairākas dāņu, zviedru un vācu programmas, *Eiropas sportu*, ir arī kabeļtelevīzijas kanāli. Tomēr hokejam vieta nav atradusies. Par Latvijas un Somijas spēles rezultātu meklējam ziņas vestibilā pieejamā internetā. Par Zviedrijas komandas graujošo panākumu pret Latviju sporta ziņās vēsta dažas sekundes, toties par savu futbola līgu dāņi var stāstīt līdz apnikumam. Tātad hokejs kā Eiropas sporta pasaules uzmanības degpunkts un mūsu sporta darboņu apgalvojumi, ka pasaules hokeja čempionāta rīkošana Rīgā būs ievērojamākais notikums Latvijas jaunāko laiku vēsturē, ir tīrā pašslavināšanās. Drīzāk jau kārtējie Dziesmu svētki pārējai pasaulei ir kaut cik nozīmīgs notikums.

Aiz viesnīcas loga redzama jūra, patīcinu vingrojot skrien rīta rosmes piekritēji. Blakus ganības, tajās garšpļavainas kazas ar greiziem ragiem. Neparastās kazas kļūst par zobošanās objektu turpmākā ceļojuma laikā. Braucienā tikuši vaļā no darba un ikdienas pienākumiem, jūtamies omulīgi, daudz jokojam. Dānijā vērotais mūs psiholoģiski nesagrauj, ļoti ievērojamo starpību abu valstu dzīves standartos uztveram filozofiski. Mūsu tulkus secina, ka tik nenopietnai grupa

ar Skovbo komūnas vadītāju stāstījumu par savas pašvaldības politisko un administratīvo vadību. Tā ļoti līdzinās mūsējai, jo kādreiz no viņiem to esam pārņēmuši. Protams, ņemot vērā iedzīvotāju lielo skaitu, vairāk sazarota un plašāk pārstāvēta.

Ir arī dažas interesantas nianšes. Piemēram, Skovbo pašvaldības galva vada avārijas un glābšanas dienestu. Viņa pienākumos arī ietilpst salaulāt. Taisnība, lielākā daļa iedzīvotāju lauļojoties baznīcā. Skovbo pavisam ir 7 baznīcas, galvenā — luterāņu. Baznīca nav atdalīta no valsts kā Latvijā. Skolās bērni mācās kristīgo mācību.

Ievērojami atšķiras mūsu pašvaldību budžeti. Skovbo uz vienu iedzīvotāju gadā paredzēts (pārvēršot mūsu naudā) ap Ls 3 000, Dundagā — ap Ls 200. Tāpēc tālākam salīdzinājumam jēga procentuāli pa nozarēm.

	Skovbo	Dundaga
Izglītībai un kultūrai	42%	49%
t. sk. kultūrai, sportam un bibliotēkām	3%	13%
Sociālajai palīdzībai	41%	15%
Pārvaldei un avāriju dienestiem	15%	12%
Teritorijas un īpašumu apsaimniekošanai	2%	24%

Daži interesanti skaitļi analīzei. Skovbo bibliotēkās ir 6 000 grāmatu, gadā 60 000 apmeklējumu — katrs iedzīvotājs ierodas bibliotēkā vidēji 4 reizes gadā. Viens apmeklējums izmaksā ap Ls 10.

Ne Skovbo, ne Kēgē neredzam darba un mācību laikā pa ielām klistam cilvēkus. Visi ar kaut ko nodarbojas. Sociālās palīdzības budžeti tik ievērojami atšķiras tāpēc, ka Dānijā pašvaldībai uzdots daudz vairāk funkciju nekā Latvijā. Piemēram, pabalsti māmiņām, bēgļu (iebraucēju) integrācijai, jaunajiem bezdarbniekiem, pabalsti slimību gadījumos u.tml. Tie ir uzdevumi, ko pie mums veic valsts.

Pārdomu vērtas toties ir līdzekļu izlietošanas atšķirības teritorijas un īpašumu apsaimniekošanā. Mūsu budžetā tas ir sadaļā *vides aizsardzība, dzīvokļu un komunālā saimniecība, ielas, ceļi*. Skovbo komūnai ir 150 km asfaltētu ceļu, vairāk nekā 10 pašgājēju tehnikas vienību, uzņēmumi ar 18 darbiniekiem, visi ciemi ir pieslēgti

kanalizācijas tīklam un ūdens attīrīšanas ietaisēm, tomēr no budžeta viņi tērē tikai 2 procentus. Domāju, ka tas skaidrojams tā, ka mēs Dundagā joprojām uzturam ļoti lielu un ļoti novecojošu dzīvojamo fondu. Skovbo komūnai ir tikai daži dzīvokļi. Redzējām četras viengimeņu mājas, kurās izmitināti bēgļi no citām valstīm. Pārējie iedzīvotāji vai nu būvē, vai pērk gatavus, vai īrē dzīvokļus no komunālajiem saimniekiem. Gandrīz simtprocentīgi tās ir nelielas vienstāvu ģimenes mājas. To cenas ir, sākot no Ls 200 000. Visas mājas pieslēdz siltumapgādei, ūdensvadām un kanalizācijai. Alternatīva var būt tikai siltumapgādei — ja iebūvē malkas krāsnis. Visā celtniecībā — gan individuālajā, gan sabiedriskajā, gan ražošanas ēku — bija vērojama vienkāršība un racionālisms. Ķieģeļu sienas, kārnīņu vai niedru jumti, kompakta apbūve. Ražošanas ēkām daudz šifera jumtu. Cilvēki ceļ daudz, bet nedīžojas ar greznumu. Skovbo komūnas centrā Borupā, kur 5000 iedzīvotāju, divi stāvi tikai pārvaldes ēkai, skolai, vēl dažām centra ēkām un bijušo muižu ēkām, kuru īpašnieki tagad atpērk aizvien jaunas zemes platības un atjauno īpašumu bijušo spožumu.

Lauksaimniecība ir svarīga nodarbe Skovbo komūnā. Taču arī tajā nodarbināto skaits samazinās. Nākotne ir saimniecībām ar 200 ha zemes un vairāk nekā 1 ha zem stikla platībām. Intensīvi mājlopus audzē Skovbo komūnas vadītāja dēla saimniecībā — 5 000 nobarojamas cūkas. Liels bija mūsu izbrīns, ka tās apkopj viens strādnieks, 300 ha platībā tām sagādājot arī lopbarību. Vēl vairāk mūs pārsteidza saimnieku iecere saimniecību paplašināt līdz 10 000 cūku, nepalielinot strādājošo skaitu. Veterināro prasību dēļ šo kūti no iekšpuses nevarējām aplūkot. Intensīvās lopkopības dēļ Dānijā jūt specifisko smaku. To varam droši apgalvot.

Līdz ar lauksaimniecības intensifikāciju maz viensētu. Komūnā ir trīs pilsētas — vienā 5000, otrā 4 500 iedzīvotāju, trešā mazāk — ar administratīvajiem centriem. Ir vairākas mazākas apdzīvotas vietas jeb mazie ciemi ar 200 līdz 700 iedzīvotāju. Šajos ciemos dažviet ir sabiedriskā pārvalde.

Pie lielākajām pilsētām attīstās rūpniecība, dažādu firmu filiāles ar nelielām ražotnēm. To veicina Eiropas dižceļš — autobānis —, kas vijas cauri komūnas teritorijai, dzelzceļa līnija un Kopenhāģenas tuvums. Ik pa pusstundai uz Kopenhāģenu atiet vilciens. Daudzi galvaspilsētas iedzīvotāji pasūta mājas Skovbo un pārceļas tur dzīvot. Pēdējos divos gados komūnā uzceltas 400 jaunas mājas. Firmas tās uzceļ un pārdod. Jaunie iedzīvotāji, parasti arī jauni gados, darba spējīgi, ar labām darbavietām un lielām algām Kopenhāģenā, maksā prāvus nodokļus komūnas budžetā. Viņiem rodas vajadzība pēc sociāliem un izglītības pakalpojumiem bērniem. Komūnai savukārt rodas iespēja tos sniegt, vienlaikus nodrošinot lielāku nodarbinātību vietējiem iedzīvotājiem šajā nozarē un attīstot atbilstošu infrastruktūru.

Izglītības un sociālo pakalpojumu sistēmā komūnā nodarbināti ap 750 cilvēku. Dāņi uzskata, ka bērniem jau no 6 mēnešu vecuma vajadzīga saskarsme ar vidi. Arī nestrādājošie vecāki uz pusi dienas sūta bērnus bērnudārzā. Tajos strādā ap 100 darbinieku. Dāņi šīs darbinieces dēvē par *bērnudārza māmiņām*. Par samaksu šīs dienests nodrošina arī mājas aprūpētājus, bet tas vajadzīgs reti. Vecāki parasti ņem līdzi bērnus savos ceļojumos.

Lai iestātos lielajos bērnudārzos,

jāgaida rindās, bet kopumā vietu pietiek. Vienā bērnudārzā mums bija iespēja viesoties. Grupiņas nelielas. Īpatnēji, ka mazajiem nav paredzēts gulēt, tātad nav arī gultiņu. Ja kādam bērnam uznāk miegs, viņš izguļas turpat, kur miegs viņu pievārējis. Mums ieejot, izbīstas tikai paši mazākie. *Māmiņas* viņus paņem rokās. Pārējie ieinteresēti mūs vēro. Pēkšņi kāds bērns, kas tikko iemācījies staigāt, dodas pie mūsu padomes priekšsēdētāja Gunāra Laicāna un kaut ko saka. Visi pievēršam tam īpašu uzmanību un veltām savam priekšsēdētājam draudzīgas replikas, jo bērns skatās uz Gunāru un neatlaidīgi atkārtoti vienu un to pašu vārdu, ko mēs visi sadzirdam kā latviešu valodas vārdu *tēte*. Gunārs cenšas smaidīt, bet smaidis iznāk visai samocīts, un Gunārs ar skatienu meklē tulku un *māmiņu* palīdzību. Tulkotāja labi izprot divdomīgo stāvokli un steidz paskaidrot, ka bērns Gunāru tā aicina rotaļāties. Mums prieks, ka ne tikai mēs, bet arī svešs dāņu bērns uzticas mūsu priekšsēdētājam.

Dānijā ir obligāta pamatizglītība. Komūnā darbojas piecas 9 klašu pamatskolas. Ciemojamies vienā no tām — *Skovboskolen*. Mācības notiek klasēs un kabinetos. Tie nav piesaistīti kādai no klasēm. Plaša grāmatu krātuve, ko varētu uzskatīt par bibliotēku vai lasītavu. Arī skolotājiem sava metodisko materiālu krātuve. Milzum daudz datoru, 170 interneta pieslēgumu. Skolēni uzvedas brīvi. Par mūsu ierašanos nevienam īpaši nelielas traucēties. Varētu teikt tā: skolā nespiež mācīties, bet dod iespēju mācīties. Protams, tos, kas citus traucē, izraida no klases vai pat izslēdz no skolas, vai arī skolotāji atsakās ar viņiem strādāt. Tādiem meklē citu mācību iestādi. Ja neatrod, tad sūta uz īpaši grūti audzināmo centru. Tāds darbojas otro mācību gadu, pašlaik tajā ir 14 audzēkņu. Centrā strādā īpaši sagatavoti pedagogi un 2 psihologi. Tajā nosūta ar padomes bērnu un jaunatnes lietu komitejas lēmumu, ja slēdzienu par šādu nepieciešamību ir devis izglītības speciālo lietu padomnieks. Ierosinātāji var būt vecāki, skola vai kāds no dienas centriem vai interešu klubiem, kur bērnam vai pusaudzim radušās problēmas savu vienaudžu starpā vai ar pieaugušajiem. Centra vadītājs apgalvo, ka raksturojumā tādiem bieži rakstīts, ka viņi kož un skrāpē.

Centrā mācās pēc individuālas programmas, un paredzēts, ka centrā audzēknis uzturas 1—2 gadus, tad atkāribā no apstākļiem atgriežas bijušajā skolā un klasē vai kādā citā skolā. Jau uzkrātā pieredze liecina, ka 80%

Zane Briselē

Zane Zosa, 12. klases audzēkne, pareizi atbildējusi uz 3 konkursa jautājumiem par Eiropas Savienību (ES), iekļuva to 30 Latvijas vidusskolēnu pulkā, kas maija sākumā viesojās Eiropas Parlamentā (EP) Briselē.

Zane: — Par konkursu uzzināju no *Radio SWH*. Uz jautājumiem varēja rast atbildes ikviens, kas nav slinks. Pirmā pieturvieta ceļojumā — Berlīne. Apmeklējām bibliotēku, kur Hitleris Otrā pasaules kara laikā līcis sadedzināt aizliegto literatūru, pieminekli visām pasaules mātēm, kas sēro pēc zudušajiem bērniem, un TV torni.

Briselē pirmajā naktī apskatījām vēsturisko centru. Kā vēlāk paskaidroja Ansis Bogustovs, Beļģijas galvaspilsētā, daudz neievērojot iedzīvotāju protestus, nojauc jūgendstila

• Mūsu pašvaldības vadītāji pie Kēges pilsētas pašvaldības ēkas.

gadījumu ir labvēlīgs iznākums. Gadījumiem, ja bijuši sarežģījumi ģimenē, centrā paredzēts ģimenes lietu speciālists. Bērnu un jaunatnes lietu komitejas vadītājs atceras, ka vairāku gadu garumā tikai vienreiz bijis jālemj par vecāku varas pārtraukšanu vai ierobežošanu.

Lai gan dāņu pašvaldībā daudz daraz izglītības nodrošināšanā, ir bērni, kas pēc pamatskolas nespēj vai neprot pieņemt lēmumu, kā turpināt dzīvi, ko izvēlēties. Tādiem paredzēta pēcskolas (desmitā) klase. Tur pedagogi mēģina palīdzēt bērniem atklāt līdz šim nepamanītos talantus un skološanā izmanto Hovarda Gārdnera inteliģences teorijas principus. Izglītošanai izmanto individuālu pieeju.

Reizē šajā klasē māca praktiskas dzīves gudrības: pirkt, gatavot, pārdot. Pedagogu pieeja ir šāda. Mēs tev palīdzam, ja tu pats to vēlies. To atspoguļo arī tas, kā skolai veidojas finansējums: maksā bērna vecāki, valsts un komūna.

Pēc skolas beidzēji pārsvarā ir gatavi turpināt mācības ģimnāzijā vai arodskolā. Neliela daļa uzsāk patstāvīgas darba gaitas. Šāda sistēma Dānijā pastāv jau apmēram pusgadsimtu.

Iespaidu ļoti daudz. Varbūt Dānijas braucienā gūtais atspoguļosies šī saukuma padomes lēmumos — īstenosies deputātu politikajā gribā. Tādēļ sekojiet mūsu darbam, ja uzskatāt par vajadzīgu — ierosiniet un kritizējiet.

Vēlu visiem veiksmi!

Dundaga — Skovbo — Dundaga, 9. — 13. maijs

Aldons Zumbergs
Sandras Kokorevičas foto

mājas, jo paredzēts celt EP vajadzībām modernas ēkas. Otrajā dienā tikāmies ar Georgu Andrejevu, kas atbild par ekoloģiju, ar viņa vietnieku un galveno priekšnieku. Iepazināmies ar EP institūcijām, likumu pieņemšanu, galveno ēku, topošo jauno piebūvi. Pārliecinājos, ka latviešu valoda Briselē ir līdztiesīga citām ES valodām.

Apmeklēju izstādi zem klajas debess *Eiropa miniatūrā*, kur divdesmit pieckārtīgā samazinājumā redzami visu ES dalībvalstu svarīgākie objekti. Mūsu Brīvības piemineklis, gan bez *Mīldas*, ir apmēram 1,50 m garš. Savukārt zālē var veikt dažādas uzdevumus, pārbaudot zināšanas ES dalībvalstu vēsturē un valodās.

Atpakaļceļā triecienātrumā apbraudzījām Hannoveri. Mūsu gide izsmeļoši stāstīja par katrā valstī svarīgāko, arī braucot cauri Lietuvai. Tā bija lieliska atslodze pirms eksāmeņiem!

Alnis Auziņš

Smaržo meijas

Godam pelnīti svētki

21. maijā

Mākslas un mūzikas skolā izlaidums

Tas ir prieks un skumjas reizē, jo noslēdzas grūts un sarežģīts laika posms — citam 5, citam, 6, citam pat 9 gadi. Pedagogu, audzēkņu un vecāku sadarbība vainagojusies ar kuplu absolventu skaitu. Šajā mācību gadā profesionālās ievirzes pamatizglītības apliecības mākslā un mūzikā saņēma 20 mūsu skolas audzēkņi. To paveikuši bērni, kuru ģimenes apzinās izvēles nopietnību, kuru vecāki palīdzējuši bērniem neizniekot dienas, sapratuši mākslas un mūzikas izglītības nozīmi

vispusīgā attīstībā.

Pa taustiņam, pa notiņai, pa otas triepienam audzēkņi ir iemācījušies sistemātiskumu, disciplinētību, attīstījuši radošo domāšanu, pilnveidojuši un bagātinājuši sevi garīgi. To apliecina ja skolas beigšanas eksāmeni, kuros nenoliedzami jutām profesionālai pamatizglītībai nepieciešamās prasmes un iemaņas kā mākslā, tā mūzikā. Tātad mūsu darbs nav bijis veltīgs, un par to pedagogu saimei ir patiesš gandarījums.

Sirsnīgā gaisotnē absolventu muzikālie priekšnesumi mijās ar skolas beigšanas apliecību izsniegšanu. Īpaši jāuzteic absolventi, kas ar talantu,

centību un mērķtiecību apliecinājuši sevi skolas, pagasta, rajona, valsts un starptautiskā mērogā — Inese Kristiņa, Evita Feldentāle, Māra un Rūta Abajas, Marta Ratkeviča, Elīze Laicāne, Rūta Birzgale, Sintija Sudmale un Kārlis Rērihs. Kārlis ir pirmais audzēknis, kam skolas pastāvēšanas laikā visos apgūtajos mācību priekšmetos ir vērtējums 10 (izcili).

...Izskan pateicības vārdi, laba vēlējumi no vecākiem un pagasta padomes, kas sarūpējusi atzinības rakstus un dāvanas. Tās pasniedz padomes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns. Brīnišķīgi ziedi un apsveikums no vidusskolas direktora Ulda Katlapa. Paldies visiem, kas atceras!

Vislielākais pārsteigums un pacēluma brīdis — absolventu pateicība skolotājiem. Vai var būt lielāka dāvana par pašu sacerētu un izpildītu dziesmu? Absolventi ir sevi apliecinā-

juši gan ar muzicēšanas prasmi, gan ar jauko beigšanas darbu izstādi mākslas nodaļā.

Ja esam palīdzējuši izkopt absolventos pašpalāvību, zinātkāri, apzināties savas spējas, ja esam iemācījuši izprast un iemīlēt mākslu un mūziku, tad tā ir pedagogu vislabākā ceļmaize.

Lai vasara dod mūsu kolektīvam jaunu spēku, skolai — daudz jaunu un labu audzēkņu. Gribas ticēt, ka ikviens nākamais gads būs vēl veiksmīgāks, radošu ideju piepildīts!

Linda Vīksna, direktore

Mūzika

ir skaists vaļasprieks

Viena no absolventēm — Rūta Birzgale. Sākusi nodarbības mākslas skolā, bet, dziedāšanas skolotājas Anitas Krūmiņas mudināta, pievērsusies mūzikai. Akordeons, klavieres, vēlāk

Koristi

sakopj Puiškalnu

24. maijā ap 40 zēnu kora, Dundagas mākslas un mūzikas skolas mūzikas nodaļas kora un vidusskolas kora dalībnieki saposa seno dziesmu vietu.

Sākotnējā doma bija tikai izkustēties, doties pārgājienā, bet, tā kā janvāra vējgāze nebija saudzējusi arī Puiškalnu, tad radās nodoms tur sarīkot talku. Liels paldies par atsaucību Andrim Kojro un viņa norīkotajiem vīriem ar motorzāģiem, Ivaram Abajam, kas pats strādāja ar krūmgriezi un bija sagatavojis izziņas materiālu par šīs vietas vēsturi, Guntai Abajai

par dokumentu noformēšanu, lai kokus varētu nozāgēt, Ivaram Petrovicam par autobusu un Marutai Šulcai.

Spītējot sutīgajam laikam, līdz draudīgā lietusmākoņa pārplīšanai paguvām iecerēto paveikt. Savācām un palēnām nodedzinājām zarus. Mazliet arī uzdziedājām — pirms darba *Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā*, vēlāk pie smilšakmens atseguma — *Virsgalvas mūžīgs piena ceļš*. Beigās bērni ierosināja spēles — *Pēdējais pāris ārā*, *Namiņš deg*. Visiem bija liels prieks piesist man, lai redzētu, kā skolotāja skrienot paliek bez elpas!

28. maijā Talsos mūsu vidusskolas jauktais koris un zēnu koris piedalījās Dziesmu dienā kopā ar visiem rajona skolu koriem. Koru skatē 6. maijā mū-

su vidusskolas koris ieguva 2. pakāpes diplomu, zēnu koris — 3. pakāpes diplomu.

Sandra Lielanse

Pavasaris

mežā un sētā

Šopavasār Meža dienās Latvijā pievēršamies kultūrvēsturiskajiem objektiem ar devīzi *Sakopsim šodien, lai atcerētos rīt*.

29. aprīlī sapost dižkoku apkārtni kopā ar Ezeru, Friedaines un Kaļķu mežniecībām devās Dundagas vidusskolas 4.a, 4.c un 6.b klases skolēni, kā arī Tiņģeres pamatskolas 7. un 8. kla-

ses skolēni. Strādājām pie Rīgzemju un Pāces dižozoliem un ar SIA *Dundagas meži* atbalstu pie Pāces dzirnavu diķa savācām atkritumus. Pēc darba čaklie strādnieki uz ugunsкура cepa desinas.

Pavasārī meža īpašniekiem jāatjauno mežs. Talsu virsmežniecība mežu atjaunošanā nevar lepoties — esam 22. vietā no 26. Galvenā bēda ir gadu no gada neatjaunotie izcirtumi... Aicinu mežu īpašniekus tos atjaunot! **Tos, kuri joprojām nedomā atjaunot mežu, administratīvi sodīs.** Turklāt būs aizliegta galvenā cirte un **īpašnieks arī nesaņems nodokļu atvieglojumus par nocirsto platību.** **Apstādīt ir izdevīgāk!** Aprunājies ar mežsargu! Daudziem izcirtums ir

vu rūķi palīgā izsaukuši, kas par kārtību atbild, jo Ļuda viena ar rūķiem un mušām galā netikšot. Ieradies arī rūķu priekšnieks Aivars no Pūres ar galmadāmu Inu milzonīgā importa cepurē, un dāvanā — karamelu zapte. Un vēl no Talsiem avīzes rūķi atsteigušies.

Plāns, pretplāns un virsplāns tika izpildīts: 1) Ingūnas vadībā visiem rūķiem iedoti vārdi, 2) pa taku aiz Šlīteres rūķa iets un arī kas atmiņā ielikts,

cījos. Užavā dzīvoja tikai viens lībietis, Haralds Anzenava radnieks Eduards. Vietējie bērni lībiski neprata.

Ko dara Dundagas lībieši?

Dundagā esmu pēdējos desmit gadus. Dibināt Dundagas lībiešu nodaļu ir pagasta padomes priekšsēdētāja Gunāra Laicāna ierosme. Neiedomājos, ka te mīt tāds skaits lībiešu pēcteču. Gada laikā mūsu skaits izaudzis līdz 25 biedriem. Nāk tie, kurus interesē lībiešu lieta. Ceram uz jaunatni, kas arī ir čaklākā. Tauta pilnībā neatdzims, bet darām, ko varam. Pulcējamies reizi mēnesī. Pētām vēsturi,

Šajā koncertā mammas priecājās par savu bērnu veikumu un skolēni sajūsminājās par vienaudžiem un ar milzīgām ovācijām atbalstīja cits citu. Kā labā ģimenē piedienas.

Una Upīte

Dziedošajiem

Gudriniekiem gads!

Gadu Dundagas bērnudārzā sparīgi darbojas ansamblis *Gudrinieki*. Pagājušā gada 3. martā pirmajā mēģinājumā piedalījās 17 bērni, tagad palikuši 13, jo vairāki *gudrinieki* izauguši un zināšanas smēlas skolā. Ansambli vada mūzikas audzinātāja Rudīte Baļķīte, kas bērnus slavē un priecājas par viņu paklausību un

kora klase un dziedāšana, kas kļuva par specializāciju. Meitene beidz 11. klasi, un nākotnes nodomus saista ar ekonomiku vai banku lietām. Patālu no mūzikas? Matēmātika vislabāk padodoties, tāpat kā mammai. Mūzika — tas ir skaists vaļasprieks. Rūta ne daudz koncertējusi luterāņu draudzē. Varbūt gribētos kādā orķestrī uzspēlēt flautu. Flautas spēle ir Rūtas otra specializācija, un šī iemesla dēļ meitene mākslas un mūzikas skolas durvis vēl neaizver pavisam.

“Man viss viegli padodas,” Rūta smaidot saka. “Citi mocījās ar solfedžo, es ne. Mājās klausos mūziku atkarībā no garastāvokļa. Ja labs, tad Mārtiņu Freimani, *Prāta vētru*. Ja bēdīgs, tad ko smagāku — Eminemu. Nav jau daudz laika klausīties. Jāmācās! Turklāt man patīk pastaigāties.”

Lai Rūtai veicas arī turpmāk!

Alnis Auziņš

Rūķu rosība

Dundagā no neatminamiem laikiem līdz pat mūsdienām ir dzīvojuši un dzīvo rūķi. Tas ir skaidrs ikvienam daudzmaz neprātīgam cilvēkam. Taču pat paši lielākie rūķu lietpratēji var nezināt, ka šie tišiņi visu maiju īpaši rosījās bērnu centrā *Mājas*. Lielākais un cienījamākais rūķis šķita kā no siena un lapu kaudzes izlīdis, bet paši

Lībiešu grupai gads

2. jūnijā gada jubileju svin Dundagas lībiešu grupa. Līdzīgas kopas darbojas Kolkā, Mazirbē, Ventspilī, Rīgā un Staicelē. Svētku reizē vārds *Mārtiņam Lepstem* — Dundagas lībiešu vadītājam un Lībiešu (Līvu) savienības valdes loceklim.

Atmiņas par bērnību un tēvu

Esmu dzimis Ventspilī 1940. gadā, uzaugu Užavā. Pēc pamatskolas beigšanas pārcēlos uz Ventspili, kur sāku pelnīt maizi. Tēvs, arī Mārtiņš, bija īsts lībietis, tāpat kā viņa tēvs Didriķis no Lielirbes. Tēvs līdzīgi kā es bija gara auguma, ļoti plecīgs. Lielas rokas,

lielas kājas, liela galva. Ar plaukstu pārsedza bļodiņu kā ar vāku. Bērniem mācot lībieši valodu, izmantojis lielo galdnieka zīmuli, jo parasto nav varējis noturēt pirkstos.

Tēvs prata lībiski, latviski, krieviski, somiski, ungāriski. Bija beidzis Ventspils jūrskolu un kā stūrmanis izbrau-

gūna un Juris migrantiem ierīkoja apmešanās vietu bākā, un 23. maijā tie jau tur tupēja uz palodžēm, paliktnīšiem, auklām un blukīšiem.

Pats senču valodu diemžēl neiemā-

sākumā to nosvinēja ar burvīgu koncertu.

Mums mācās tik daudz talantīgu, gudru un radošu skolēnu, ka koncerts aizritēja nemanot un nemitīgi smaidot. Skolotāja Sandra Salceviča īsumā iepazīstināja vecākus ar skolēnu sasniedzumiem mācību gadā. Pēc tam — nebeidzama lielisko prasmju izpausme: skolas zēnu un jauktā kora teicamais skanējums, dramatiskā pulciņa amizanti uzvedumi, interesanti daiļrunātāju konkursa *Zvirbulis* dalībnieku priekšnesumi, skolas deju ansambļa jaunākais veikums. Vislielāko pārsteigumu un sajūsmu sagādāja jaunie mūziķi, kas ne tikai dzied, bet paši savas dziesmas arī raksta.

Par zaļu pat vēl zaļāks

Pēdējais zvans

Klāt pavasaris, un atkal no skolas prom doties gatavojas bariņš skolēnu. 20. maijā pēdējā zvanā *devītie un divpadsmitie* saņēma laba vēlējumus eksāmeniem no ikviena sveikt gri-bētāja.

Pirmo klašu skolēni gar ziediem rotātā celiņa malu iezvanīja svētku *vaininieku* ienākšanu. Izskanēja daudzi dziesmoti sveicieni, *divpadsmitajiem* lika dejot, un arī viņiem tika vel-tīta deja. Skolas beidzējiem bija jārāda teātris un jāspēlē teātra sports, un beigās vēl vienpadsmitie aprau-

Ģimenes diena

skolā

Mātes dienā, tagad sakām Ģime-nes dienā, visapkārt jāvalda mīlūmam un mieram. Skola maija pašā

Raibs kā dzeņa vēders

Eiropas brīvprātīgā darba programma jauniešiem

Kas ir Eiropas brīvprātīgais darbs? Tā ir iespēja **Latvijas organizācijām 6 līdz 12 mēnešus savā darbā iesaistīt brīvprātīgos no Eiropas Savienības (ES) valstīm.** Savukārt ES programma *Jaunatne*, ko Latvijā koordinē Jaunatnes Starptautisko programmu aģentūra Rīgā, Merķeļa ielā 11 - 531, tel. 7358067 (Kristīne Tihanova), 7358068 (Kristīne Kriņa), mājas lapa www.jaunatne.gov.lv., finansiāli atbalsta organizācijas, lai šādu projektu īstenotu. Noteikti jāievēro, ka brīvprātīgais nav paredzēts organizācijas pastāvīgo darbinieku aizstāšanai vai organizāci-

jas ikdienas darbiem. Brīvprātīgajam jāparedz savs, īpašs uzdevums kopums, kas iekļauts organizācijas aktivitātēs, un darbam ar mērķgrupām.

18 līdz 25 gadus veciem **Latvijas jauniešiem tā ir iespēja 6 līdz 12 mēnešus strādāt kā brīvprātīgajam kādā ES valstī.** Darbs ir bezpeļņas, tomēr brīvprātīgajam apmaksā ceļa izdevumus, uzturēšanās un ēdināšanas izdevumus, apdrošināšanu, valodas kursus, kā arī nelielu kabatas naudu, kuras apmērs ir atkarīgs no valsts, kurā noris Eiropas Brīvprātīgā darba projekts. Tā ir lieliska neformālās izglītības, patstāvīgas dzīves, citas kultūras un realitātes iepazīšanas iespēja.

Bez mīlestības nedzīvojiet!

8. maijā pilī notika mākslinieka Jāņa Sproģa koncerts.

Ievadā mākslinieks novēl klausītājiem: *Lai saules stariņš spīd jūsu dvēselītē, lai visiem ir labi!* Izskan dažādas dziesmas: nopietnas, apcerošas, skumjas, arī drastiskas un straujos ritmos. Dziedātājs tomēr ir lirīķis.

Pirmā dziesma *Kur palikšu?* ar Imanta Lasmaņa vārdiem, šķiet, pauž paša dziedātāja māksliniecisko *credo*, lai jubilejas gadā atskatītos uz savām mūža dienām. Mums visiem kopīga vēlēšanās: palikt savos bērnos, novēlot, lai viņi izaugtu veseli, dzīvotu draudzīgi, satīcīgi, uzticīgi savai zemei.

Dziesmu *Tikai rozes* (Olgas Lisovskas teksts) mākslinieks veltījis dzimtajām mājām, kas viņu sagaidījušas, no Sibī-

rijas pārnākot, ar aklām logu acīm, toties ar ziedošu maijroziņu krūmu pie loga.

Vairākām dziesmām Alfrēda Krūkļa dzeja. Aizkustina *Vairs nav nekas kā senāk...* un *Cimdi*. Dziesma veltīta mātei, un tieši šajā laikā ir Mātes diena, Ģimenes diena. Līdz ar dziedātāju gribas teikt: nekas nav mīlāks par māti. Tā ir liela laime, kamēr māte ir blakus. Kad viņas vairs nav, tad ejam tikai atmiņu ceļus un dedzam piemiņas sveci. Atkal sakāpj asaru kamols, katrs pats kļūst bā sakām savām māmuļām paldies.

Zināmām dziesmām skaļāk vai klusāk dungojam līdzī piedziedājumus, plaukstām piepalīdzot. Skaņīga ir *Bez mīlestības nedzīvojiet!* ar Imanta Ziedoņa dzeju un *Mīlēt var vecs, mīlēt var jauns* (A. Krūklis). Arī pēdējai koncerta

Programma ir atvērta pilnīgi visiem jauniešiem. Darbības jomas dažādas: vide, māksla un kultūra, jaunatnes politika, narkotiku apkarošana, veselības aprūpe, brīvais laiks, sports, mediji, informācija u.c. Lielākoties darbs ir jaunatnes organizācijās, dienas centros, aprūpes iestādēs, slimnīcās, vides organizācijās.

Lai kļūtu par brīvprātīgo, jauniešiem nepieciešama nosūtītājorganizācija Latvijā (to visvieglāk atrast sarakstā mājas lapā www.jaunatne.gov.lv), kas palīdz jauniešiem sagatavoties projektam un uztur ar viņu sakarus projekta laikā.

Ziņas arī Talsu rajona Pieaugušo izglītības centrā (PIC) un Dundagas pagasta bibliotēkā pie Rutas.

Ruta Emerberga,
Dundagas pagasta PIC koordinatore

dziesmai *Atvadu mirkli* A. Krūkļa vārdi. Tās galvenā atziņa: jātic sev, dzīvei, Dievam.

Mūsu paldies — ziedi un aplausi. Vēl un vēl lūdzam piedevas. Atkal skan dziesmas: *Dzīve nav rožu dārzs, Paldies tev!* Mākslinieks teic: *Vienmēr jāatrod laiks pateikt PALDIES sievām, mātēm, bērniem.* Kā pēdējo Jānis Sproģis dzied *Bērzs un egle* (I. Ziedonis) no jaunā, nupat ierakstītā albuma.

Koncerts izskanējis. Klausītājiem sejas gaišas, itin kā ikvienā būtu atvēries mazs lodziņš, pa kuru ieslīdējušas dziesmas skaņas un sasildījušas mūsvisus. Paldies, mākslinieķ, par tikšanos! Gaidīsim jaunu! Paldies skaņu operatoram Raitim Sirkelam un Santai Maksimovičai par koncerta rīkošanu!

Rita Zemtiņa

Nākamajā dienā turpat vidusskolas zālē līdztekus risinājās vairāki notikumi. Visjaunāko šahistu komandcīņā Malta pārliecinoši pārspēja mājiniekus ar 56,5 pret 24,5. Tomēr iepriecinoši, ka 4. sporta klases normu izpildīja trīs mūsējie: Baiba Apsāne, Jēkabs Avotiņš un Kristis Iesalnieks. Baiba un Aldis Avotiņš arī saņēma balvas kā labākie dundadznieki. Novēlu degsmi turpināt!

Līdztekus P. Šostaks ievirzes seminārā ar šaha pamatiem iepazīstināja trīs Dundagas bērnus. Savukārt zāles otrā galā spēcīgākie šahisti sacentās 7 kārtu tempoturnīrā (25 min. apdomas laika katram). Dundadznieku trenerim izdevās rehabilitēties par nosacīto neveiksmi iepriekšējā dienā — 6 punkti deva otro vietu. Puspunkta vairāk un pirmā vieta maltēniešu jaunajam talantam V. Āboliņam, trešā vieta viesu trenerim Anatolijam Jasinskim — 5 punkti. No mūsu jaunajiem vislabāk sekmējās iepriekšējās dienas neveiksmīniekam Mārcim Freivertam — 4 punkti ļāva gūt augsto piekto vietu un izpildīt otrās sporta klases normu. Ap-sveicu! Vienīgi žēl, ka sacensības vieglatlētikā šajā dienā atņēma šaham divus otrās sporta klases tīkotājus — Elvi Bēķi un Didzi Pabērzu.

Par diplomiem un balvām paldies mūsu pašvaldībai, tāpat par atsaucību ciemiņu uzņemšanā. Par telpu nodrošinājumu paldies vidusskolai. Īpaša pateicība Pēterim Šostakam par lielo ie-interesētību un metodisko palīdzību! No ciemiņiem saņēmām uzaicinājumu septembrī viesoties Maltā, kur norisināsies Latgales atklātais skolēnu čempionāts. Jurgis jau var krāt spēkus tālajam ceļam, bet citiem 1990. gadā un vēlāk dzimušajiem šahistiem jālūko līdz tam laikam izpildīt 2. sporta klasi.

Alnis Auziņš

Draudzes dienas

11. un 12. jūnijā Dundagas luterāņi rīko 4. draudzes dienas ar moto: “Pateicieties Tam Kungam, piesauciet Viņa Vārdu, sludiniet tautu starpā Viņa darbus!” Psalmi 105,1.

Pirmajā dienā pateicības dievkalpojums (dievnams ticis pie jauna jumta!), tikšanās ar dzejnieci un Bī-

beles tekstu tulkotāju Mildu Klampi, Talsu ev. luteriskās draudzes kora koncerts. Otrajā dienā dievkalpojumu vadīs Mārcis Zeiferts, ar teātra improvizācijas mākslu iepazīstinās Signe Sirmā (aktieru lomā visi interesenti!), Signe iepriecinās arī ar saksofona skaņām. Sīkaks programmas izklāsts jūnijā pie ziņojumu dēļiem.

Alnis Auziņš

Vides pārskata publiskā apspriešana

Dundagas pagasta padome pēc Vides pārraudzības valsts biroja pieprasījuma uzsāk Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004 — 2016 Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu.

Vides pārskata projektu sagatavoja SIA VSKB Vide. Sabiedriskās apspriešanas termiņš no 10.05.2005. līdz 20.06.2005. Ar plānojuma un vides

pārskata projektiem var iepazīties pašvaldības interneta lapā www.dundaga.lv un Attīstības nodaļā. **Apspriešanas sanāksme 15. jūnijā Attīstības nodaļā plkst. 16.00.** Rakstiskie priekšlikumi iesniedzami Dundagas pagasta padomei — Pils iela *Līkā muiža*, Dundaga, LV-3270 — līdz 20. jūnijam. Iesniedzējam jānorāda vārds, uzvārds un dzīvesvietas adrese.

Gunta Abaja,
Attīstības nodaļas vadītāja

Riteņi ripo, estrāde top

Izpilddirektors Andris Kojro: — Esam iegādājušies divas vieglās automašīnas. Gan vidusskolas, gan Veselības un sociālās palīdzības centra (VSPC) spēkrati savu mūžu bija nokalpojuši, vienam pat motors krita ārā. Skolas vajadzībām nodevām *Opel-Zafira*, savukārt tās vietā pagasta padomes un priekšsēdētāja vajadzībām nopirkām jaunu *Opel-Meriva* operatīvajā līzingā uz 3 gadiem. Šim nolūkam budžetā bija paredzēta nauda. VSPC iegādājāmies 1998. gada *Volksvagen-Passat*, kurai tāpat kā *Opel-Meriva* ir nolaižami aizmugurējie sēdekļi, šo salona daļu pārvēršot kravas telpā. Tas nozīmē, ka arī *Opel-Meriva* pēc pāris gadiem varētu nodot kādas struktūrvienības rīcībā.

Estrādē SIA Namdaris RB izbūvē deju grīdu. Tas ir estrādes atjaunošanas pirmais posms. Tagad skats būs vērstš uz pili. Skatītāju vietas pagaidām vecās, jo pārāk tuvu Minhauzena svētki 5. — 7. augustā. Jauni soli jāieliek kādu citu vasaru. Iespējams, ka nākotnē iegādāsimies pārvietojamu estrādi. Pūtēju orķestri 18. jūnija koncertā vēl izmantos veco estrādi.

Minhauzena svētkus varēs apmeklēt visi dundadznieki, vienīgi deju daļa būs slēgts pasākums, jo dalībnieku skaits ir ap 3 000.

Alnis Auziņš

Pilī, Attīstības nodaļā, 14. jūnijā plkst. 10.00 Valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļas konsultāciju sektora informatīvā diena. Pieņems deklarācijas un pārskatus.

Veselības un sociālās palīdzības centrs (VSPC) ziņo, ka no 9. maija sociālajā dienestā darbu uzsākusī sociālā rehabilitatore Ilze Bāliņa. Darba laiks: trešdienās no plkst. 13.00 līdz 17.00, pārējās darbadienās no plkst. 8.00 līdz 12.00.

Vecāki, kas audzina bērnus ar īpašām un speciālām vajadzībām, esat mīļi aicināti VSPC pie sociālās rehabilitatores I. Bāliņas, lai individuāli rastu iespēju jūsu bērna dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Šogad Krīšjānim Baronam — 170. Rīgas Latviešu biedrības namā 30. oktobrī būs pasākums visas dienas garumā, kurā aicināts piedalīties arī Dundagas pagasts. Dažādās ekspozīcijās atspoguļosies Dundagas vēsture un mūsdienas. Lūdzu atsaukties iedzīvotājus, kuru rīcībā ir izstādei piemērotas interesantas fotogrāfijas un materiāli. Noderēs arī interesantas idejas. Jūs labprāt uzklusīs Ruta Dundagas pagasta bibliotēkā.

Katra mēneša pirmajā trešdienā no plkst. 10.00 līdz 12.00 dienas centrā Mājas Ināra Čaunāne (invalidu biedrība) aicina visus invalīdus dažādu jaūtājumu risināšanai.

16. jūnijā plkst. 8.30 invalīdu biedrības biedrus aicina ekskursijā uz Rīgas Zooloģisko dārzu. Pieteikties līdz 13. jūnijam, t. 6170868.

Ja jūsu bērni dzimuši 2000. gadā un neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādi (PII) Kurzemīte, aicinām līdz 1. jūlijam pieteikt bērnus piecgadīgo un sešgadīgo obligātajā sagatavošanā skolai.

Nepieciešama dzimšanas apliecības kopija un medicīniskā karte 026/v. Sīkākās ziņas pa t. 3232266, 3232265 vai jautāt iestādes vadītājam (t. 9127947).

Anda Budreika, PII Kurzemīte vadītāja

Felicita Sāmīte (1918)
Arvīds Grosbārts (1932)
Alberts Veinbergs (1924)
Dmitrijs Onufrijučuks (1944)
Žanis Lagzdiņš (1923)
Ilmārs Grīnvalds (1963)

«Dundadznieks» Nr. 5 (40) 2005. gada maijs.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Gunārs Laicāns, Aivars Miška, Rita Zemtiņa.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 500 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize

Sarauj, Dundaga!

Galda spēlēs

Aprīļa pēdējā sestdienā gadskārtējās galda spēlēs sacentās novusisti, šahisti, dambretisti, galda tenisti un zolītes meistari. No 25 galda spēļu cienītājiem gandrīz puse šahistu — 12.

Dambretē godalgotās vietas savā starpā sadalīja pagasta izlases dalībnieki — vienas ģimenes pārstāvji: **1.v. Māris Mitlers**, **2.v. Mārcis Mitlers**, **3. v. Slaviks Mozoļevs**. **Galda tenisā** vietu kārtība tieši tāda pati.

Zolītē četru dalībnieku vidū labākā zolmaņa nosaukumu un balvu ieguva **Imants Priede**, aiz sevis atstājot Arvi Henriņu un Ivaru Blumbergu.

Novusā 1. vietu ieguva **Edvīns Klēvers**, 2. v. Aldis Sīpols, 3. vietu vienīgā sievietē šajās sacensībās Guntra Dzīle.

Šahā kopā ar veterāniem Kārli Vitmani un Arnoldu Auziņu, ļoti pieredzējušo Aldi Sīpolu un jauno šahistu skolotāju Alni Auziņu piedalījās visi spēcīgākie vidusskolas šaha pulciņa dalībnieki. Ar zināmu veiksmes palīdzību 1. vietu izcīnīja Alnis Auziņš — 11 punkti no 11 iespējamiem, par 1,5 punktiem apsteidzot Arnoldu Auziņu un 2,5 punktiem A. Sīpolu. Nieka puspunktu no 3. vietas atpaka Jurgis Remess, kas zaudēja tikai pirmo 3 vietu ieguvējiem. 5. vietu ieguva Raivis Pabērzs, bet 6. v. — Elvis Bēķis — abiem pa 7 punktiem. Savā ziņā vislielāko panākumu guva Elvis, kas prata pieveikt pašu A. Sīpolu.

Edvīns Klēvers un Alnis Auziņš

Malta mato Dundagā

13. un 14. maijā nebijuša mēroga šaha svētkus piedzīvoja Dundaga. Pie mums ciemojās Maltas šaha delegācija, spēcīgais Ventspils meistarkandidāts Jānis Isakovs ar dzīvesbiedri Danu Reiznieci (lielmeistare ar mazo meitiņu šoreiz gan palika skatītājos), kā arī desmitgadīgais pirmās klases šahists Georgs Vikānis no Rīgas, kas rudenī piedalīsies Eiropas čempionātā. Pirmie Dundagas šaha svētki izdevās godam!

Maltēniešu treneris Pēteris Šostaks gadu desmitiem popularizē šahu savā dzimtajā pusē un sekmīgi trenē Malts bērnus un jauniešus. Saprotais, ka sacensības ar tik spēcīgiem pretiniekiem mūsējiem bija gan lieliska skola, gan ļoti nopietns pārbaudījums. Pirmajā vakarā, gides Ainas Pūliņas vadībā iepazīnušies ar Dundagas apkaimi un Kolkas ragu un iestiprinājušies viesmīlīgajos *Krūziņos*, visi spēcīgākie šahisti 7 kārtās pēc Šveices sistēmas izspēlēja piecminūšu *blicu*. Pirmo vietu ar simtprocentīgu rezultātu ieguva pēc klasifikācijas un reitinga spēcīgākais — meistarkandidāts J. Isakovs. Tālākajās piecās vietās Latgales viesi (2.v. Jeļena Āboliņa, 3.v. Vladislavs Āboliņš — pa 5 punktiem). Toties 6. līdz 9. vietu ieguva mūsu jaunie šahisti Raivis Pabērzs, Jurgis Remess (pa 4 punktiem), Edgars Pabērzs un Arnis Sirkels (pa 3,5 punktiem). Labs sniegums 20 dalībnieku konkurencē! Raivis, Jurgis un Edgars ieguva arī reitingbalvas. Šoreiz neveicās šo rindiņu autoram — tikai 3 punkti un 12. vieta.